

Tussen Podium en Gezin: Gender, Ouderschap en Carrière in de Vlaamse Muzieksector

Een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van
mannen en vrouwen

Tim De Mey

R0734779

Masterproef aangeboden tot het behalen van de graad

MASTER IN DE SOCIOLOGIE

Promotor: Prof. Dr. Delphine Hesters

Verslaggever: Prof. Dr. Ine Van Hoyweghen

Academiejaar: 2024-2025

Word count: 15785

Inhoudstafel

Inhoudstafel	1
1. Inleiding	3
2. Literatuurstudie	5
Ongelijke genderverdeling	5
Glazen plafond?	5
Gevolgen voor vrouwen	6
Combinatie met gezinsleven	7
Oorzaken van ongelijke verdeling in het huishouden.....	8
Toepassing op muziekindustrie	9
3. Onderzoeksvraag	11
4. Theoretisch kader en begrippen	13
4.1 Genderongelijkheid	13
4.2 Ouderschap.....	15
5. Methodologie	17
5.1 Dataverzameling	17
5.2 Operationalisering.....	17
5.3 Case-selectiestrategie	20
5.4 Geselecteerde cases.....	22
5.5 Informed consent en anonimiteit	23
5.6 Data-analyse	23
Transcripties	23
Analysekader	24
Precoding (voorbereiding).....	24
Open coderen	24
Within-case analyse	26
Axiaal coderen (themavorming)	26
Cross-case analyse	26
6. Resultaten	28
6.1 Gendernormen en maatschappelijke structuren.....	29
6.2 Sector- en werkcultuur	31
6.3 Interactie met sociaal netwerk	33

6.4	Wederzijdse beïnvloeding tussen ouderschap en carrière	34
6.5	Andere	36
7.	Discussie	38
	Genderrollen en taakverdeling	38
	Sector en werkcultuur	38
	Steun uit de omgeving	39
	Carrière en ouderschap beïnvloeden elkaar	39
	Vergelijking met literatuur	39
	Beperkingen van dit onderzoek	39
	Implicaties en aanbevelingen	40
8.	Conclusie	41
9.	Referentielijst	43
10.	Bijlagen	47
	Bijlage 1: Interviewleidraad	47
	Bijlage 2: Informed consent	48

1. Inleiding

Genderongelijkheid in de arbeidsmarkt is een hardnekkig probleem dat in veel sectoren tot op vandaag merkbaar is. Ondanks de vooruitgang van de voorbije decennia - vrouwen zijn vaker hoogopgeleid en er is meer aandacht voor gelijke kansen - zien we dat verschillen tussen mannen en vrouwen in veel sectoren blijven bestaan. Dat gaat over loon, doorgroeimogelijkheden, representatie, en soms zelfs over de basis: toegang tot het werk zelf. Creatieve sectoren hebben vaak het imago progressief te zijn, maar ook daar worden dezelfde ongelijkheden teruggevonden.

De muziekindustrie is daarop geen uitzondering. In Vlaanderen zijn er enkele scheve verhoudingen zichtbaar. Vrouwen zijn minder aanwezig op podia, krijgen minder aandacht in de media, en komen minder vaak voor in technische en leidinggevende functies (Maerevoet, 2019; Mullens, 2015). Die ondervertegenwoordiging beperkt zich niet tot de zichtbare top. Ze werkt door in alle lagen van de sector: wie toegang krijgt tot netwerken, wie de kans krijgt om op te treden, en wie financieel kan overleven in dit beroep. Dat betekent ook dat de sector minder divers is dan hij zou kunnen zijn, wat invloed heeft op rolmodellen, creatieve output en het imago naar buiten toe.

Er zijn allerlei oorzaken voor die ongelijkheid. Structurele elementen, zoals de loonkloof en ongelijke toegang tot middelen, spelen een rol (Berkers et al., 2019). Maar net zo belangrijk zijn culturele en sociale factoren (Lachance-Grzela & Bouchard, 2010): genderstereotypen, impliciete normen, en verwachtingen rond vaderschap en moederschap. Vaak versterken die elkaar. Wie bijvoorbeeld minder tijd heeft om te netwerken of te reizen, krijgt minder kansen. Dat kan weer samenhangen met zorgtaken – en daar zit een belangrijk, maar vaak minder besproken, deel van het probleem: ouderschap.

Ouderschap beïnvloedt carrières in bijna elke sector, maar de manier waarop dat gebeurt in de muziekwereld is bijzonder. Muzikanten werken vaak 's avonds, in het weekend, en op locaties die niet altijd dichtbij zijn. Optredens, repetities en opnames vereisen fysieke aanwezigheid, flexibiliteit, en vaak ook onbetaald voorbereidend werk. Tegelijk is de sector sterk afhankelijk van informele contacten en netwerken. Wie door gezinstaken minder zichtbaar is of minder beschikbaar, mist soms kansen zonder dat daar een formeel selectieproces aan te pas komt. Onderzoek laat zien dat dit zowel voor vaders als voor moeders speelt, maar de impact is doorgaans groter op vrouwen, onder meer door de ongelijke verdeling van zorgtaken en hardnekkige maatschappelijke verwachtingen.

Opvallend genoeg is dit thema in Vlaanderen nauwelijks onderzocht. Er bestaan wel cijfers over de positie van vrouwen en mannen in de muzieksector, maar bijna geen studies die specifiek ingaan op hoe ouderschap wordt beleefd door muzikanten zelf. Dat betekent dat we weinig weten over de dagelijkse realiteit van muzikanten met kinderen: hoe ze werk en gezin combineren, welke drempels ze ervaren, en of en hoe dit verschilt tussen vaders en moeders.

Met deze masterproef wil ik daar verandering in brengen. Centraal staat de onderzoeksvraag: hoe ervaren vaders en moeders in de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie de impact van ouderschap op hun werk? Om die vraag te beantwoorden, wordt niet alleen gekeken naar hun persoonlijke verhalen, maar ook naar de rol van sectorspecifieke kenmerken: waarden, omgangsvormen, werkstructuren, en ongeschreven regels die deze ervaringen kleuren. Twee deelvragen sturen dit onderzoek:

- Hoe verschilt de manier waarop mannen en vrouwen in de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie ouderschap combineren met hun werk?
- Welke sectorgebonden factoren versterken of verminderen de verschillen tussen moeder en vaders?

De focus ligt bewust op uitvoerende muzikanten en artiesten. Zij werken midden in de zichtbare kern van de sector, zijn sterk afhankelijk van onregelmatige uren, en ondervinden de druk van live-optredens en repetities. Dat maakt hen extra kwetsbaar voor spanningen tussen werk en gezin. Andere functies, zoals studio- of managementwerk, kennen soms meer flexibiliteit of minder fysieke aanwezigheid, waardoor de combinatie anders uitpakt. Bovendien is het inkomen van uitvoerende muzikanten vaak direct gekoppeld aan het aantal opdrachten - iets wat moeilijk te compenseren is als je minder beschikbaar bent.

De relevantie van dit onderzoek is tweeledig. Wetenschappelijk vult het een duidelijke lacune: er is weinig bekend over de combinatie ouderschap–muziekwerk in Vlaanderen, laat staan over de verschillen tussen vaders en moeders daarin. Maatschappelijk is het belangrijk omdat de resultaten inzicht geven in hoe de sector beter kan inspelen op de noden van ouders. Dat kan gaan over beleid, over het aanpassen van werkstructuren, of simpelweg over bewustwording bij collega's en opdrachtgevers.

Voor dit onderzoek werd gekozen voor een kwalitatieve aanpak met semigestructureerde diepte-interviews. Die methode geeft ruimte voor nuance en detail, en laat respondenten hun eigen accenten leggen. Citaten uit de gesprekken worden gebruikt om de bevindingen te onderbouwen en te illustreren. Waar aantallen genoemd worden, gaat het enkel over deze groep, niet over de populatie als geheel. Het doel is om patronen en verschillen te laten zien, niet om statistisch representatieve conclusies te trekken.

Om de huidige lacunes en theoretische achtergrond beter te begrijpen, wordt in het volgende hoofdstuk de relevante literatuur besproken. Daarin worden algemene trends wat betreft genderongelijkheid getoond. Vervolgens wordt de specifieke context van de muziekindustrie duidelijk gemaakt om daarna bevindingen over ouderschap in andere sectoren te tonen. Het volgende hoofdstuk is een kleine duiding van de onderzoeksvraag. Hoofdstuk 4 benoemt enkele belangrijke kernconcepten en diept deze uit. Hierna wordt de methodologie beschreven waarmee het eigenlijk onderzoek afgenomen is. In hoofdstuk 6 worden de resultaten besproken door middel van enkele citaten, om tot slot te eindigen met een discussie en conclusie.

2. Literatuurstudie

Ongelijke genderverdeling

De cultuursector lijkt vaak een voorhoede van progressiviteit te zijn, waarin inspanningen gebeuren die gericht zijn op gelijkheid en inclusie. Toch bestaat er in veel deelsectoren een bepaalde onbalans qua genderverdeling. Deze is het meest uitgesproken in de muziekindustrie. Volgens cijfers vermeld op de pagina van Culture & Creativity van de Europese Commissie (2019), is slechts 20% of minder van de geregistreerde componisten en songwriters vrouw. Ook in België trekt deze trend zich door. Van performers tot tourmanagers, van festivalorganisaties tot technische staf: de sector heeft een overvloed aan mannen. Volgens onderzoek van Mullens (2015) zijn slechts 15 van de 72 Vlaamse muziekmanagers vrouwen. In de Verenigde Staten lijken de verschillen nog groter te zijn. Op Statista geven cijfers de genderbalans bij producers in Amerika goed weer: 3,4 % zijn vrouwen, tegenover 96,6% mannen (Götting, 2023). Dichter bij huis vinden we gelijkaardige data. Siongers et al. deden in 'Loont passie?' (2016) onderzoek naar de sociaaleconomische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen. In hun steekproef was bij de muzikanten maar liefst 77,6% man en 22,4% vrouw. Hierbij moet vermeld dat het onzeker is hoe representatief deze steekproef is. Het is daarom moeilijk om hier harde conclusies te trekken, maar de cijfers passen in de algehele tendens.

Deze ongelijke genderverdeling wordt evenzeer duidelijk in het medialandschap. Volgens Women Inc (Lutgendorff et al., 2022), een organisatie die zich inzet voor de positie van vrouwen in Nederland, was in 2022 het percentage vrouwelijke artiesten dat in de Nederlandse TOP 2000 stond slechts 9,5%. Het aandeel mannelijke artiesten bedroeg 80,5%, en duo's en groepen omvatten de rest. Bovendien lijkt deze scheve verdeling vrij constant over de jaren heen. In België is het niet anders. In 2017 stond er van de honderd nummers in de Tijdloze van Studio Brussel slechts één vrouwelijk soloartieste, en één volwaardig gemengde band. Als reactie hierop lanceerde RoSa vzw (2024) een oproep om massaal meer op vrouwen te stemmen, onder de noemer #tietloze. Ook op festivals valt er een ongelijke verdeling te bespeuren. Uit data van #SheSaidSo, gevonden via VRT NWS, blijkt dat in 2019 het aandeel vrouwelijke acts op 35 Belgische festivals slechts 13% bedroeg. Het aandeel gemengde acts, met minstens één vrouwelijk lid, bedroeg 23% (Maerevoet, 2019).

Glazen plafond?

Bovendien is de lage aanwezigheid in deze sector niet het enige probleem. Als vrouwen dan al een positie bekleden in de muzieksector, is het nuttig om te merken op welke manier dit gebeurt. Vrouwen in de sector komen vaker terecht op posities met minder macht en hebben het moeilijker om door te groeien. Dit blijkt ook uit de masterproef van Vanhaverbeke uit 2015. Zij deed verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van vrouwen achter de schermen van de Vlaamse muziekindustrie. In haar interviews geven zowel mannen als vrouwen aan dat er een sterke minderheid aan vrouwen is in de muziekindustrie. Daarnaast werd aangegeven dat deze ongelijkheid even goed vóór de schermen te vinden is: de meeste bands bestaan uit mannen, en wanneer er al een vrouw te vinden is, is dit overwegend als zangeres. Ook achter de schermen komen vrouwen voornamelijk in bepaalde rollen terecht. Het gaat dan vooral om functies bij promotie, administratie en communicatie. In managementfuncties, bij tourmanagers of als technici zijn dan weer de minste vrouwen te vinden. Met andere woorden, uit de studie van Vanhaverbeke (2015) blijkt dat, wanneer men functies hoger op de

ladder bekijkt, er nauwelijks tot geen vrouwen terug te vinden zijn. Hierbij wordt meteen de opmerking gemaakt dat de muziekindustrie ook een vrij jonge gemiddelde leeftijd heeft: niet veel mensen houden het vol tot latere leeftijd. De mensen die het al volhouden zijn vaker mannen.

Een ander domein waarin de genderongelijkheid zich toont in de muziekindustrie is de verloning. Dit wordt geïllustreerd in een studie gepubliceerd in 2019 door Berkers et al. die uitvoerig de verschillen tussen vrouwen en mannen in de Nederlandse muziekindustrie onderzochten. Zij stellen een groot verschil vast in het gemiddeld loon van mannelijke en vrouwelijke artiesten. Bij mannen werd gemiddeld €32 611 gerapporteerd, maar bij vrouwen slechts €17 835. Daarnaast zijn vrouwelijke artiesten oververtegenwoordigd in de lagere inkomenscategorieën, waarbij de hogere categorieën bijna uitsluitend door mannen bezet worden. Deze verschillen in inkomen kunnen niet verklaard worden door een verschil in scholingsgraad. Berkers et al. concludeerden zelfs dat meer vrouwen dan mannen een muziekgerelateerde opleiding genoten hadden, maar toch minder verdienen. In Vlaanderen tekent zich hetzelfde beeld af. In 'Loont Passie?' voeren Siongers et al. (2016) uitgebreid onderzoek naar de sociaaleconomische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen. In hun onderzoek beschrijven ze dat de genderkloof het kleinst is bij de jongste groep, maar vergroot met de leeftijd. De hogere lonen zijn bijgevolg vooral te vinden bij oudere mannen. Zij verdienen ook meer dan hun vrouwelijke leeftijdsgenoten die dezelfde functies bekleden. Dit blijkt eveneens opnieuw uit de studie van Vanhaverbeke (2015): het is voor vrouwen veel moeilijker om hoger op de carrière ladder te klimmen, en als ze er dan al geraken zijn hun lonen nog steeds lager dan die van mannelijke collega's.

Gevolgen voor vrouwen

Maar de ongelijkheid in de muziekindustrie zet zich niet alleen door in cijfers. In het werkveld ondervinden vrouwen drempels. In het onderzoek van Vanhaverbeke (2015) dat al eerder aan bod kwam, beschrijven zowel mannelijke als vrouwelijke respondenten dat ze met een specifieke blik kijken naar de vrouwen die wel in de sector werkzaam zijn. Deze vrouwen kunnen zich goed verdedigen, zijn flexibel, assertief, en kunnen van zich af bijten... Vrouwen in de sector beschrijven zichzelf ook niet als 'typische' vrouw. Ze worden weleens omschreven als 'one of the guys'. Dit heeft als gevolg dat je als vrouw in de sector vaak verondersteld wordt mee te lachen met bepaalde seksistische opmerkingen of grappen.

De studie van Paraciani (2023) sluit hier naadloos op aan. De onderzoekster heeft bij 38 vrouwelijke medewerkers in de Italiaanse muzikwereld semigestructureerde interviews afgelegd, waarbij ze de lived experiences omtrent gendergelijkheid en kansen heeft bevraagd. Vele respondenten halen aan dat het moeilijk is om in een mannenwereld op te klimmen. Als vrouw moet je jezelf keer op keer bewijzen en harder je best doen dan mannen in dezelfde positie. Bovendien treedt er een fenomeen op waarbij vrouwen die wel in de sector actief zijn bekeken worden als een 'ander soort vrouw', zowel door de mannen als door zichzelf. Ze worden beschouwd als 'super women' of 'women with balls'. Dit is typisch wanneer een groep sterk ondervertegenwoordigd is binnen een meerderheidsgroep. Deze problematiek komt ook uitgebreid aan bod in een paper van Hopkins en Berkers uit 2019. Zij onderzochten gendergelijkheid en gendergerelateerde ervaringen van (afgestudeerde) studentes in de muziektechnologie. De paper concludeert dat vrouwen in deze context doorgaans worden gemarginaliseerd en meer moeilijkheden hebben omwille van geïnstitutionaliseerde praktijken. Bovendien kan het "tokenisme" waarbij vrouwen worden gezien als een minderheid, leiden tot sociale isolatie in het klaslokaal en tot gevoelens van onveiligheid.

Verder kan deze gemarginaliseerde positie ook leiden tot seksualisering en objectivering. Uit het jaarlijks rapport *Be The Change* van Kahlert et al. (2024) blijkt dat 79% van de vrouwen en ‘gender expansive individuals’¹ druk ervaart om er goed uit te zien in de sector. In het rapport wordt onder andere beschreven hoe bepaalde vormen van objectificatie zo veelvoorkomend zijn dat ze genormaliseerd worden. Vrouwen worden bijvoorbeeld gevraagd om een jurk of rok te dragen, in plaats van een broek voor bepaalde situaties. Ook verklaren vrouwen dat ze vaak flirterig aangesproken worden in omgevingen die gedomineerd zijn door mannen, zoals vaak het geval is bij opnamestudio’s. Bijna alle respondenten konden situaties beschrijven waarin ze ongevraagd aangeraakt werden, zoals plotse nekmassages. Dit creëert een onveilige werkomgeving, omdat vrouwen hierdoor het gevoel krijgen daar niet als waardevol artiest te zijn, maar als ornament of object. In hetzelfde rapport wordt verder aangeklaagd hoe een bepaalde zwijgcultuur omtrent deze vormen van grensoverschrijdend gedrag tot stand is gekomen. Van de vrouwen die dit gedrag rapporteerden, zegt 43% dat hun klachten werden genegeerd of afgewimpeld, aan 29% van de vrouwen werd verteld om deze feiten stil te houden, en bij 12% van de vrouwen werd hun tewerkstelling zelfs beëindigd. Dit is een groot probleem dat vooruitgang tegengaat.

Een grootschalig onderzoek van de UGent (Willekens, Siongers & Lievens, 2018) naar seksueel grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse cultuur- en mediasector toont aan dat deze problematiek wijdverspreid is. 71% van de vrouwen in de sector gaf aan ooit grensoverschrijdend gedrag meegemaakt te hebben, tegenover 36% van de mannen. In de muzieksector specifiek gaf 64% van de vrouwen en 32% van de mannen aan dit te hebben meegemaakt. De meldingen gaan over infantiliserende opmerkingen, ongewenste fysieke of seksuele toenaderingen, en in kleinere mate dwang of chantage. Vrouwen rapporteren dit significant vaker, vooral in de eerste jaren van hun carrière en in contexten met veel competitie en informele machtsrelaties. Deze ervaringen leiden tot gevoelens van onveiligheid, maar ook tot lagere arbeidstevredenheid en een verhoogde kans om de sector te verlaten.

Combinatie met gezinsleven

Een andere ongelijkheid die een oorzaak kan zijn van een genderdispariteit komt voort uit het beeld in de samenleving dat vrouwen de voornaamste verzorgers zijn van hun kinderen. In onderzoek van Mullens en Zanoni (2019) naar de ervaringen van vrouwelijke artiestenmanagers wordt door alle 13 respondenten aangehaald dat de moeilijke combinatie gezin en werk de hoofdreden is voor de onderrepresentatie van vrouwen in de sector. Eén respondent vertelt bijvoorbeeld hoe ze tijdens een sollicitatie de vraag kreeg of ze binnenkort aan kinderen zou beginnen. Wat verder in hetzelfde onderzoek vertelt een participant hoe ze een keuze moest maken voor een toewijding aan een potentieel gezinsleven of haar job. De masterthesis van Willrodt uit 2016 geeft een gelijkaardig beeld aan. De ongewone werkuren en de moeilijke combinatie van werk en gezinsleven worden als grotere nadelen voor vrouwen dan voor mannen gerapporteerd. Een respondent merkt hierbij op dat de late concerten en combinatie met alcohol voor vrouwen zwaarder kan vallen dan voor mannen.

---

¹ In dit onderzoek wordt deze term beschreven als het aandeel van de respondenten die aangaven zich te identificeren als non-binair, agender, neutroïde, transgender of ‘anders’.

Opvallend zijn de andere resultaten die getoond worden in 'Loont Passie?' van Siongers et al. (2016). Slechts 14% van de muzikanten en componisten die deelnamen aan het onderzoek gaven aan dat hun werk en gezin slecht combineerbaar zijn. 29% vond het niet goed, maar ook niet slecht combineerbaar, en 57% vond het goed combineerbaar. Nog opvallender is dat de cijfers amper verschillen naargelang geslacht. Een verklaring hiervoor kan zijn dat een groep mensen al uit de sector stapte wegens moeilijkheden met de combinatie werk-gezin. De onderzoekers geven zelf toe dat hun steekproef niet noodzakelijk de populatie representatief beschrijft. Deze hypothese wordt bevestigd in het vervolgonderzoek van 'Loont Passie?' uit 2021 (Ferwerda et al.). Net als in het vorige onderzoek is er bij de jongste leeftijdscategorie wel een hoog aandeel aan vrouwen. Maar in de tweede meting valt op dat deze stijging zich niet doorzet in de tweede jongste leeftijdscategorie, ondanks dat deze cohorte vrouwelijke medewerkers wel mee met leeftijd opgeschoven zou moeten zijn. Op de open vragen in dat onderzoek antwoorden meerdere vrouwen dat het balanceren van gezin en carrière, alsook financiële moeilijkheden bij het opstarten van een gezin voor een uitstroom uit de creatieve sector zorgt, of zelfs voor het opdoeken van de kinderdreng. Dit is een kwalitatieve invulling die ook in cijfers terug te vinden is bij de publicatie van 'Zo man, zo vrouw?' van Willekens et al. uit 2018. Volgens de zelfrapportering in dit onderzoek ervaart een groter deel vrouwen dan mannen in de creatieve sector financiële onzekerheid (77% tegenover 69%), evenals de werkdruk die soms als te groot ervaren wordt (43% tegenover 36%). Hierbij is niet onbelangrijk dat deze verschillen groter worden bij de jongste leeftijdsgroepen. Bij alleenstaande vrouwen met kinderen wordt bovendien een hogere werkdruk gerapporteerd dan bij alleenstaande mannen met kinderen.

Een ander interessant onderzoek dat in deze literatuurstudie niet mag ontbreken komt uit 2015 van Brooke Conroy Bass. Zij nam aparte interviews af bij beide partners uit 30 heteroseksuele kinderloze koppels. Het artikel geeft inzicht in hoe het anticiperen op mogelijk ouderschap de carrières van mannen en vrouwen anders beïnvloedt. Vrouwen in haar steekproef denken meer na over toekomstig ouderschap en maken er zich significant meer zorgen over. Vrouwen geven in dit onderzoek ook vaker toe dat ze hun carrière hierdoor naar een rustigere of stabielere koers proberen te richten. Hoewel er in dit onderzoek geen informatie gegeven is over de sector waarin de respondenten werken, biedt het toch interessante inzichten en kan het een mooie insteek geven voor deze masterproef.

In een studie van Marion Leonard uit 2014 die wel specifiek op de muzieksector focust, komt een soortgelijk beeld terug. Bijna alle vrouwelijke respondenten geven aan dat een gezinsuitbreiding veel invloed had op hun carrière, en dat het moeilijk is om job en gezin te combineren. De reden die hiervoor gegeven wordt is dat moederschap, meer dan vaderschap, periodes van afwezigheid van hun baan vereist. Echter, net in deze sector komen veel nieuwe mogelijkheden of projecten op eerder toevallige wijze bij iemand terecht, door nu eenmaal veel aanwezig te zijn en te netwerken. Als moeder is het daarom lastiger dan als vader om dergelijke kansen tegen te komen. Jobs in de muzieksector laten ook niet veel flexibiliteit toe voor personen die kinderen moeten opvoeden; een rol die in onze samenleving nog altijd meer door vrouwen dan door mannen wordt opgenomen.

Oorzaken van ongelijke verdeling in het huishouden

Het is nuttig om stil te staan bij de vraag waarom vrouwen meer dan mannen huishoudelijke taken opnemen. Een tienjarige reviewstudie van Lachance-Grzela en Bouchard (2010) brengt deze oorzaken in kaart op basis van Amerikaans en internationaal onderzoek. De auteurs bespreken vier

microverklaringen en drie macroverklaringen voor de hardnekkig ongelijke verdeling van huishoudelijk werk. Op microniveau identificeren ze als eerst het Relative Resources Perspective: gezinnen verdelen het huishoudelijk werk op basis van opleidingsgraad of inkomen. Vervolgens de Time Availability Perspective: wie meer betaalde uren werkt, doet minder huishoudwerk. Als derde beschrijven ze Gender Ideology Perspective, waarin de traditionele of egalitaire genderopvattingen de taakverdeling beïnvloeden. Tot slot vinden ze dat mannen en vrouwen bepaalde taken en rollen als middel zien om de genderidentiteit te bevestigen, wat vaak traditionele patronen in stand houdt. Dit heet Gender Construction Perspective.

Lachance-Grzela en Bouchard beschrijven op macroniveau nog drie verklaringen. Ten eerste speelt de nationale context, vaak gemeten met de Gender Empowerment Measure, waarbij landen met hogere gendergelijkheid doorgaans een meer evenwichtige verdeling van huishoudelijk werk kennen. Ten tweede beïnvloedt de politieke context de verdeling (beoordeeld op het type welvaartsstaat): sociaaldemocratische regimes, bijvoorbeeld Zweden, vertonen vaker een gelijkere taakverdeling dan liberale, zoals de VS, of conservatieve regimes, zoals Japan. Ten derde heeft sociaal beleid — zoals ouderschapsverlof en kinderopvang — de potentie om taakverdeling te beïnvloeden, al blijken de effecten hiervan vaak inconsistent en afhankelijk van culturele normen en de mate waarin ook mannen er gebruik van maken. De centrale conclusie van bovenvermeld onderzoek is dat vrouwen, doorgaans toch het grootste deel van de huishoudelijke taken blijven opnemen, zelfs wanneer kenmerken een gelijkere taakverdeling voorspellen. De auteurs besluiten dat enkel een combinatie van individuele en structurele veranderingen kan leiden tot meer gelijkheid in het huishoudelijk domein.

Toepassing op muziekindustrie

Het is duidelijk dat vrouwen en mannen verschillend omgaan met ouderschap in hun carrière, waarbij vrouwen vaak geconfronteerd worden met extra uitdagingen en een grotere zorgdruk. Is dit ook het geval binnen de muziekindustrie? In een artikel van Vachet uit 2024 komen redeneringen en ervaringen aan bod van vrouwelijke muzikanten over (potentieel) ouderschap. De respondenten spraken van een ‘onmogelijkheid tot ouderschap’ vanwege de werkdruk en omstandigheden in de sector. Ze ervaren een mogelijk moederschap als een opoffering van de positie waar ze met moeite geraakt zijn en een kruis door een toekomstige carrière. Vachet schrijft ook dat, hoewel ook mannen moeilijkheden ervaren met de combinatie ouderschap en carrière, het vooral vrouwen zijn die hinder ondervinden van de kenmerken van het werk in de onafhankelijke muziekindustrie. Vrouwen hebben vaker te maken met discriminatie en krijgen vaker de volledige verantwoordelijkheid over de opvoeding van de kinderen. In een citaat in het interview haalt een artiest aan dat het enkel mogelijk is om haar muziekcarrière te combineren met het moederschap omwille van de brede steun die ze krijgt uit haar netwerk, en voornamelijk van haar eigen moeder. Ook opvallend is dat vele vrouwelijke respondenten vooral het probleem van ouderschap situeren bij de combinatie met hun eigen carrière, maar minder in de combinatie van ouderschap en de carrière van de partner (Vachet, 2024).

Eerder in deze literatuurstudie kwam de loonkloof al kort aan bod. Wanneer de werklust voor een koppel al hoog ligt (zoals in de muziekindustrie) en daar komen nog kinderen bij, dan is het niet onlogisch dat een van de partners minder zou gaan werken om het huishouden op zich te nemen. We weten dat vrouwen dit vaker doen dan mannen. Ook volgens Bauer (2016) is dit vaak een rationele redenering op basis van inkomen. Vrouwen verdienen gemiddeld een stuk minder, dus is het ‘logisch’

voor het gezinsinkomen dat zij een stapje terugzetten. Dit is een vorm van ongelijkheid die heel duidelijk maakt waarom de loonkloof een groot probleem is.

Hoewel de literatuur bevestigt dat genderongelijkheid in de muziekindustrie een persistent en complex probleem is, ontbreekt het aan diepgaand begrip van de concrete ervaringen van de betrokken mannen en vrouwen, zeker in Vlaanderen. Dit beperkt ons vermogen om de mechanismen achter deze ongelijkheden te doorgronden en om effectieve interventies te ontwerpen. Daarom richt dit onderzoek zich expliciet op het exploreren van de subjectieve ervaringen van muzikanten binnen de sector, met als doel patronen en dynamieken bloot te leggen die bijdragen aan de voortzetting van genderongelijkheid. Door deze ervaringen centraal te stellen, probeert dit onderzoek betekenis te geven aan de ongelijkheden in Vlaanderen, maar ook bruikbare inzichten te genereren die de weg kunnen effenen voor praktische en structurele veranderingen binnen de Vlaamse muziekindustrie.

3. Onderzoeksvraag

Uit deze literatuurstudie volgt de volgende onderzoeksvraag:

Hoe ervaren vaders en moeders in de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie de impact van ouderschap op hun werk?

Hierbij horen volgende twee subvragen:

Hoe verschilt de manier waarop mannen en vrouwen in de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie ouderschap combineren met hun werk?

Welke sectorgebonden factoren versterken of verminderen de verschillen tussen moeder en vaders?

Met deze vragen zal er in deze masterproef getracht worden inzicht te krijgen in de lived experiences van mensen uit de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie omtrent ouderschap, en hoe deze ervaringen anders kunnen zijn voor mannen en vrouwen.

Van alle mensen werkzaam in de muziekindustrie werd gekozen om te focussen op uitvoerende muzikanten en artiesten. Deze keuze heeft enkele redenen. Allereerst lijken zij het meest te worden blootgesteld aan de sectorcultuur- en omstandigheden. Uitvoerend muzikanten en artiesten staan op het podium, toeren, werken met onregelmatige uren en hebben vaak weinig werkzekerheid. Ze ondervinden daardoor de impact van ouderschap directer dan bijvoorbeeld studio- of managementpersoneel. Hiermee samenhangend hebben uitvoerend artiesten en muzikanten een hoge afhankelijkheid van fysieke aanwezigheid. Anders dan bij functies die deels op afstand of achter de schermen kunnen worden uitgevoerd, moeten muzikanten fysiek aanwezig zijn bij repetities, opnames en optredens. Ze kunnen deze afspraken ook niet zomaar afzeggen: een optreden moet doorgaan, ook als een kind ziek is. Hierdoor lijkt dit beroep moeilijker te combineren met de zorgtaken van een ouder. Een volgende reden is dat er al onderzoek gedaan is naar bredere creatieve sectoren of de muziekindustrie in het algemeen, maar minder naar de persoonlijke ervaringen van uitvoerende muzikanten in Vlaanderen. Dit onderzoek spitst zich toe op deze research gap. Tot slot valt nog het punt te maken dat de keuze voor uitvoerende artiesten de analyse vergemakkelijkt. Door uitsluitend deze groep op te nemen in de steekproef, wordt de variatie in arbeidscontext enigszins beperkt. Hierdoor zijn de verschillen die zullen bovenkomen eerder te wijten aan gender en ouderschap, dan aan compleet verschillende jobprofielen.

Binnen deze populatie van uitvoerende muzikanten en artiesten valt nog een verdere onderverdeling te maken. Origineel was het de bedoeling om in deze thesis de focus te leggen op artiesten die actief zijn in de pop- en rockwereld, omdat zij binnen het muzieklandschap een nóg zichtbaarder en drukker leven leiden dan bij vele andere genres. Dit is in het zoeken naar respondenten niet volledig gelukt. Hierover zal later meer uitleg gegeven worden.

In dit onderzoek wordt ervoor gekozen om zowel mannen als vrouwen te bevragen, maar geen mensen met een andere genderidentiteit. Deze keuze komt voort uit enkele overwegingen, die zowel praktisch

als methodologisch van aard zijn. Om te beginnen bestaat er al meer onderzoek en literatuur omtrent het verschil tussen mannen en vrouwen. Het zou daarom ook nuttig zijn om nét wel op andere genderidentiteiten in te zetten, maar in deze masterthesis is dat niet de onderzoeksfocus. Voor de analyse van de data is het bovendien praktisch dat er twee duidelijke groepen zijn om te vergelijken. Daarnaast zijn er ook praktische bezwaren: in de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie is het aantal openlijk non-binaire of trans ouders eerder gering. Om deze te betrekken zou het nog moeilijker zijn geweest om een nuttige en vergelijkbare steekproef aan respondenten te vinden.

4. Theoretisch kader en begrippen

Om verdere stappen te zetten in dit onderzoek is het noodzakelijk om enkele begrippen te kaderen en operationaliseren. De twee centrale begrippen zijn in deze genderongelijkheid en ouderschap.

4.1 Genderongelijkheid

Bij genderongelijkheid moet eerst het concept 'gender' gedefinieerd worden. Rosa vzw (s.d.) hanteert de volgende definitie:

Gender verwijst naar het geheel van ideeën, sociale verwachtingen en maatschappelijke normen over mannelijkheid en vrouwelijkheid. Die opvattingen hebben invloed op onze houding en gedrag, op regels, gebruiken, taal en media, en op politieke en sociaaleconomische systemen. Genderopvattingen zijn cultuurgebonden. Ze variëren en evolueren doorheen tijd en ruimte.

Hierop volgend kan 'genderongelijkheid' als volgt gedefinieerd worden:

Legal, social and cultural situation in which sex and/or gender determine different rights and dignity for women and men, which are reflected in their unequal access to or enjoyment of rights, as well as the assumption of stereotyped social and cultural roles. (Gender Inequality, 2024)

Genderongelijkheid kan zich manifesteren op veel verschillende vlakken. Hieronder worden enkele begrippen geselecteerd uit de literatuurstudie van het eerste hoofdstuk en verder geconcretiseerd in functie van dit onderzoek.

- Verloning
- Seksisme
- Representatie
- Maatschappelijke verwachtingen
- Doorgroeikansen
- Werkomstandigheden
- Zorgtaken
- Genderrollen

De eerste dimensie waarop genderongelijkheid zich kan manifesteren is verloning. Dit spreekt grotendeels voor zich, maar omvat naast de loonkloof ook andere gebieden als een verschillend prijzengeld of verschillen in toegang tot financiële ondersteuning zoals subsidies of sponsoring (Kahlert et al., 2024).

Ten tweede seksisme. Dit omvat alle vormen van discriminatie, stereotypering of vijandigheid op basis van gender, zowel openlijk als subtiel. In de muziekindustrie gaat dit vaak samen met objectivering, seksistische opmerkingen, of het bagatelliseren van de competenties van vrouwen. Uit de literatuur blijkt dat dit kan leiden tot een onveilig werkklimaat, waarin vrouwen zich bijvoorbeeld gedwongen

voelen seksistische humor te tolereren om professioneel te overleven, en waarin grensoverschrijdend gedrag soms genormaliseerd wordt (Vanhaverbeke, 2015; Kahlert et al., 2024).

Representatie betreft de mate waarin vrouwen en mannen zichtbaar en actief aanwezig zijn in verschillende posities binnen de sector. In de muziekindustrie blijkt er sprake van ondervetegenwoordiging van vrouwen, zowel op als achter het podium. Ook in media- en festivalprogrammering blijven vrouwen sterk ondervetegenwoordigd, wat invloed heeft op rolmodellen en het beeld van wie 'thuishoort' in de sector (Siongers et al., 2016; Maerevoet, 2019). Maar ook de representatie van ouders wordt hierin betrokken. In hoeverre is het 'normaal' dat een muzikant ook een betrokken ouder is? De mate waarin dat besproken wordt en begrepen wordt vanuit de sector zal ook onderzocht worden.

Met maatschappelijke verwachtingen worden de culturele en sociale normen bedoeld over hoe mannen en vrouwen zich 'horen' te gedragen, zowel professioneel als privé. In de brede maatschappij bestaat het idee dat vrouwen de primaire zorgdragers zijn. Deze verwachtingen beïnvloeden carrières door keuzes te sturen nog vóór concrete situaties zich voordoen, zoals het anticiperen op gezinsvorming. Ze dragen ook bij aan het ontstaan van rolpatronen, waarbij vrouwen sneller verondersteld worden bepaalde taken of rollen op zich te nemen (Mullens & Zanoni, 2019; Vachet, 2024).

Doorgroeikansen beschrijven de mogelijkheden om binnen een carrière te stijgen naar posities met meer verantwoordelijkheid, invloed of beloning. Onderzoek toont aan dat vrouwen in de muziekindustrie minder vaak toegang hebben tot netwerken of mentorschap en dat de informele selectieprocessen hen vaak benadelen bij mogelijkheden tot promotie. Hierdoor blijft hun vertegenwoordiging op hogere niveaus beperkt, en wie wel doorstroomt, ervaart vaak extra obstakels zoals loonachterstand of gebrek aan erkenning (Berkers et al., 2019; Vanhaverbeke, 2015).

De werkomstandigheden in de muzieksector worden gekenmerkt door onregelmatige uren, doorgedreven flexibiliteit en een hoge mate van informele besluitvorming. In combinatie met ouderschap kan dit voor conflicten zorgen. De hoge werkdruk en onzekere contracten maken het moeilijker om stabiliteit te vinden, zeker in combinatie met zorgtaken (Willrodt, 2016; Kahlert et al., 2024).

Met zorgtaken wordt een samentrekking bedoeld van alle huishoudelijke 'klusjes' die binnen een gezin moeten gebeuren, voornamelijk met betrekking tot het welbevinden van de kinderen. Binnen de muziekindustrie blijkt uit onderzoek dat vrouwen deze verantwoordelijkheid vaker en in grotere mate dragen dan mannen. Dit leidt tot beperkingen in beschikbaarheid, flexibiliteit en de mogelijkheid om te netwerken of opdrachten aan te nemen. De sector biedt weinig structurele oplossingen zoals aangepaste werktijden of kinderopvang, waardoor de zorglast onevenredig op vrouwen drukt en hun carrièremogelijkheden beïnvloedt (Mullens & Zanoni, 2019; Vachet, 2024).

Genderrollen zijn sociaal geconstrueerde verwachtingen over gedrag, taken en verantwoordelijkheden die aan mannen en vrouwen worden toegeschreven. In de muziekindustrie worden vrouwen bijvoorbeeld vaker geassocieerd met 'zachte' of ondersteunende functies, terwijl mannen met 'technische' of leidinggevende functies worden verbonden. Deze rolverwachtingen beïnvloeden niet

alleen de verdeling van functies, maar ook hoe prestaties worden gewaardeerd, en kunnen zo bijdragen aan het in stand houden van ongelijkheid (Lachance-Grzela & Bouchard, 2010).

4.2 Ouderschap

Verder is het ook belangrijk om de term 'ouderschap' van naderbij te bekijken. Ouderschap valt enerzijds uiteen in biologisch en niet-biologisch ouderschap (adoptie). Voor deze masterthesis maakt dit geen verschil en kunnen zowel biologische als niet-biologische ouders als respondent deelnemen. Ook nieuw samengestelde gezinnen en stiefouderschap worden geïnccludeerd in de mogelijke pool aan participanten.

Omtrent de leeftijd van de kinderen valt wel een onderscheid te maken. Bij voorkeur zijn de kinderen van participanten ouder dan 12 jaar. Als veel participanten jongere kinderen hebben, dan hebben ze misschien nog niet de volledige ervaring met de drukte van het gezinsleven (huiswerk, hobby's, verjaardagsfeestjes...) meegemaakt.

Om in een beperkt thesisonderzoek het overzicht te bewaren en het niet te complex te maken, is gekozen om enkel op mensen te focussen die zich als man of vrouw identificeren. Deze keuze is iets eerder ook gemotiveerd. Aangezien een centraal onderwerp ouderschap is, is het cruciaal om zowel mannen als vrouwen te bevragen. In dit onderzoek wordt getracht om via een vergelijking tussen de narratieven van mannen en vrouwen een beter begrip te krijgen over de combinatie ouderschap-muziekcarrière.

Met deze insteek wordt er in deze masterproef naar gestreefd om inzichten te verwerven die kunnen bijdragen aan een effectieve aanpak van dit complexe probleem. Daarom is het belangrijk om te onderzoeken hoe mannen hun rol en betrokkenheid ervaren en in hoeverre zij zich bewust zijn van de genderongelijkheid. Maar ook verder dan dat, focust dit onderzoek op de mogelijke drempels van vaders die het anders willen doen.

In "Maternal Gatekeeping: Mothers' Beliefs and Behaviors That Inhibit Greater Father Involvement in Family Work" van Allen & Hawkins (1999) worden verschillende oorzaken besproken van drempels voor mannen om meer gezinstaken op te nemen. Zoals de titel verraadt gaat het voornamelijk over de invloed van de aannames en gedragingen van moeders. Zij kunnen soms op subtiele of openlijke wijze de betrokkenheid van vaders belemmeren - hetzij door kritiek, door hun competentie te ondermijnen - of door zelf de zorg te regelen. Een andere factor die mogelijk ook in het onderzoek naar boven komt, is de invloed van de werkgever. Ook op de werkvloer worden mannen belemmerd om meer huishoudelijke verantwoordelijkheid op te nemen. De traditionele normen maken het hen moeilijk om betrokken te zijn. Mannen worden bijvoorbeeld als minder toegewijde werknemer beschouwd wanneer zij gebruik maken van ouderschapsverlof of flexibele werktijden. Dit heeft dan weer invloed op hun beoordeling en doorgroeimogelijkheden (Bowles et al., 2022).

De focus van dit onderzoek ligt dus bij moeders en vaders op dezelfde onderwerpen en thema's. Op die manier zal er geprobeerd worden te achterhalen of er verschillen zijn in opvattingen over ouderschap bij mannen en vrouwen; wat hun wensen, idealen en drempels zijn. Het vergelijken van ervaringen en visies van mannen en vrouwen biedt waardevolle informatie die kan bijdragen aan een dieper begrip en een meer inclusieve aanpak van genderongelijkheid binnen de muziekindustrie.

Hierbij moet nog gezegd dat de problematieken omtrent gendergelijkheid of een moeilijke combinatie tussen carrière en gezinsleven niet uitsluitend in de muziekwereld te vinden zijn. In veel gevallen zijn het projecties van tendensen die in de algehele samenleving ook te vinden zijn. Dit onderzoek spitst zich toe op het kruispunt van deze twee werelden. Enerzijds wordt de focus gelegd op de maatschappelijke drempels wat betreft genderongelijkheid en work-life balance. Anderzijds wordt een poging gedaan om te identificeren welke specifieke uitdagingen zich in de muziekindustrie voordoen, gaande van carrièreontwikkeling en gezinsplanning tot percepties over moeders en vaders.

Een voorbeeld hiervan wordt opnieuw beschreven door Vanhaverbeke (2015). Een respondent vertelt hoe het in de samenleving heel vaak de vrouw is die thuisblijft om te zorgen voor het gezin, maar dat dit effect nog veel sterker is binnen de muziekindustrie. De lange werkuren en -dagen in combinatie met de loonkloof die eerder aangehaald werd, zorgen ervoor dat het nog veel vaker de vrouwen zijn die minder gaan werken of zelfs de carrière staken om de gezinstaken op zich te nemen. Het klassieke rollenpatroon wordt zo versterkt door karakteristieken van deze specifieke sector.

5. Methodologie

Uit deze literatuurstudie en verduidelijking van het theoretische kader volgt dit onderzoek. Omdat er al degelijk cijfermateriaal bestaat over de genderongelijkheden binnen deze sector, legt dit onderzoek zich vooral toe op het kwalitatieve: een verkennend onderzoek dat zich toespitst op de betekenissen en ervaringen van personen in deze sector.

5.1 Dataverzameling

Als methode voor dit onderzoek werd gekozen voor semigestructureerde in-depth interviews. Deze benadering is een klassieker binnen het kwalitatief onderzoek, met vele voordelen. Allereerst bieden deze interviews een flexibel kader dat ruimte biedt voor diepgaande verkenning van de ervaringen, perspectieven en emoties van de respondenten. Binnen dit semigestructureerde kader is er ruimte om even af te wijken of dieper in te gaan op bepaalde aspecten, of om verduidelijking te vragen indien nodig, wat bijdraagt tot een beter begrip van de nuances en subtiliteiten van de ervaringen van de respondenten (Ravitch & Carl, 2015).

Een focusgroep is een andere optie die ook interessant zou zijn. Door het onderwerp van deze thesis echter is deze methode minder aangewezen, aangezien er gepeild wordt naar zeer persoonlijke ervaringen, waar in groep meer sociale wenselijkheid een rol zal spelen. Ook voor de sereniteit en anonimiteit van dit onderzoek zijn individuele interviews beter. Bovendien is er binnen de muziekindustrie een sterke concurrentie, waardoor mensen niet altijd vrijuit durven spreken in groep. Tot slot is bekend dat personen die in een minder sterke positie staan, of verbaal minder kundig zijn, vaak niet volledig gehoord worden in een focusgroep (Ravitch & Carl, 2015). Door deze redenen worden individuele interviews verkozen boven focusgroepen in dit onderzoek.

5.2 Operationalisering

Nu vastgesteld is dat er semigestructureerde in-depth interviews zullen gebruikt worden, is het tijd om de interviewleidraad op te stellen. Om de onderzoeksvraag en subvragen te kunnen beantwoorden worden de kernconcepten uit het vorige hoofdstuk vertaald naar meetbare onderzoeksthema's. Deze operationalisering van concepten en begrippen naar indicatoren en voorbeeldvragen vormt de basis van de interviewleidraad.

Op de volgende bladzijde een overzicht van hoe deze operationalisering stap voor stap uitgevoerd is. Voor het gemak staat die in liggende afdrukstand.

Concept uit theorie	Definitie	Indicatoren	Voorbeeldvragen
Verloning	De hoeveelheid loon, maar ook hoe deze ervaren wordt in vergelijking met de hoeveelheid werk die geïnvesteerd is.	De mate van financiële stress Gevoel van onderbetaald worden, of net niet	Hoe ervaart u de algemene verloning in de Vlaamse muzieksector? In hoeverre vindt u deze verloning in verhouding tot uw werk? Hoe belangrijk is verloning bij beslissingen in uw carrière?
Seksisme	Alle vormen van discriminatie op basis van gender.	Het ervaren van uitsluiting van opdrachten Seksistische opmerkingen of gedrag Ongelijke behandeling t.o.v. collega's	Heb je ooit het gevoel gehad dat je anders behandeld werd vanwege je gender? Kun je voorbeelden geven van opmerkingen of beslissingen die je als seksistisch ervaart?
Representatie	De mate waarin mannen en vrouwen zichtbaar en actief zijn in verschillende functies.	Het aantal vrouwen/mannen op podia en in crews Het ervaren van zichtbaarheid binnen het vakgebied Verschillen in mediabelangstelling	Hoe ervaart u de zichtbaarheid van vrouwen en mannen in uw werkdomein? Zijn er momenten geweest waarop u zich ondervertegenwoordigd voelde?
Maatschappelijke verwachtingen	De culturele en sociale normen over hoe mannen en vrouwen zich 'horen' te gedragen.	Verwachtingen vanuit familie, publiek, collega's – Ervaren druk om genderstereotiep gedrag te vertonen Afwijkingen van verwachte rollen en reacties daarop	Welke verwachtingen merkt u vanuit uw omgeving over hoe u werk en gezin moet combineren? Zijn er situaties geweest waarin u van deze verwachtingen afweek?
Doorgroeikansen	De mogelijkheid om binnen de carrière te stijgen naar posities met meer verantwoordelijkheid, invloed of beloning.	Beschikbaarheid van promotiekansen of belangrijke opdrachten Waargenomen barrières voor doorgroei Invloed van ouderschap/gender op doorgroeimogelijkheden	Hoe ziet u de doorgroeimogelijkheden in uw carrière? Hebt u het gevoel dat ouderschap of gender uw doorgroei beïnvloedt?

Werk-omstandigheden	Deze worden gekenmerkt door onregelmatige uren, doorgedreven flexibiliteit en een hoge mate van informele besluitvorming	Frequentie van avond- en weekendwerk Onvoorspelbaarheid van opdrachten Flexibiliteit om aan persoonlijke noden aan te passen	Hoe omschrijft u de werkomstandigheden in uw sector? In welke mate passen deze omstandigheden bij uw gezinsleven?
Zorgtaken	Alle huishoudelijke 'klusjes' die binnen een gezinsleven en huishouden moeten gebeuren.	Verdeling van zorgtaken met partner/andere gezinsleden Tijdsbesteding aan zorgtaken Invloed op beschikbaarheid voor werk	Hoe verdeelt u zorgtaken in uw huishouden? Welke invloed hebben deze taken op uw professionele beschikbaarheid?
Genderrollen	Genderrollen zijn sociaal geconstrueerde verwachtingen over gedrag, taken en verantwoordelijkheden die aan mannen en vrouwen worden toegeschreven.	Beeld van 'typische' mannelijke/vrouwelijke rollen in sector en gezin Ervaren druk om deze rollen te vervullen Ervaren gevolgen van het doorbreken van rolpatronen	Hoe ervaart u de rolverdeling tussen mannen en vrouwen in uw sector? Zijn er momenten waarop u bewust heeft afgeweken van deze rolverwachtingen?

Vanuit deze operationalisering en eerste versie van vragen voor het interview is verder de interviewleidraad opgesteld. Hiervoor werd voor inspiratie gekeken naar eerdere soortgelijke onderzoeken, zoals dat van Willrodt uit 2016. Zij onderzocht de redenen en het waarom van de genderonbalans in de muziekindustrie, ook op basis van semigestructureerde interviews.

Aan het einde van het interview werd beslist om nog drie stellingen toe te voegen. Dit zijn korte anekdotes die een bepaalde situatie schetsen die zich kan voordoen in de muzikwereld. Dan is de bedoeling dat de respondenten daar op reageren en zeggen wat ze ervan vinden of hoe ze ermee om zouden gaan. Dit heeft als doel om hen te dwingen een positie in te nemen en inzicht te krijgen in de denkwijzen.

Het is belangrijk om op een voldoende flexibel manier om te gaan met deze interviewleidraad. Bij dit onderzoek is het doel om inzicht te krijgen in evoluties en processen. Een handig hulpmiddel hiervoor is de hoe-vraag, die ik dan ook vaak zal proberen verwerken in het interview. Bij elke verandering in de carrière of in het verhaal van de respondent zal ik even stilstaan om te achterhalen wat voor mechanismen er gespeeld hebben. De interviewleidraad is toegevoegd aan het einde van dit document (Bijlage 1, p. 46).

5.3 Case-selectiestrategie

Om participanten te verzamelen werd gebruikgemaakt van de methodes beschreven in een handboek van Swanborn uit 1996. Een groslijst is de beste methode om een overzicht te krijgen en een weloverwogen gecontroleerde selectie van deelnemers te maken, maar het opstellen van een lijst met alle mogelijke muzikanten en artiesten in Vlaanderen is voor deze masterthesis quasi onmogelijk. Hierdoor komt de strategie van de reputatiesteekproef in beeld. Van alle medewerkers in de Vlaamse muziekindustrie werd al besloten dat deze masterthesis enkel uitvoerende muzikanten en artiesten selecteert als cases. Om tot een gelaagde steekproef te komen wordt de muzieksector verder onderverdeeld in verschillende segmenten. In de tabel hieronder wordt een schematisch overzicht opgesteld van de geïdentificeerde segmenten die voor een onderverdeling zorgen.

Segment	Mogelijke opties	Welke keuzes?
Genre van muziek	indie, metal, punk, pop, singer-songwriter...	Geen onderscheid
Rol/functie	soloartiest, bandlid, sessiemuzikant, backing vocalist...	Geen onderscheid
Fase in de carrière	beginnend, hoogtepunt, gevestigd ² , gestopt	Geen onderscheid, maar beginnend is af te raden.
Werkstructuur	voltijds professioneel, deeltijds, bijverdienste	Zo professioneel mogelijk.
Geografisch bereik	Antwerpen, Leuven, Vlaanderen, België, internationaal	Enkel Vlaanderen

² Met 'gevestigd' wordt hier bedoeld: het hoogtepunt ligt voorlopig in het verleden, maar het hoofdberoep van de persoon blijft muziek, al dan niet minder intensief dan eerder.

Hierop volgend moet bekeken worden welke opties van de segmenten relevant zijn om op te nemen in de case-selectie van deze masterproef en welke niet. Hieronder volgt een korte bespreking van de verschillende segmenten:

Als eerste segment is er het muziekgenre. Bij het afbakenen van de onderzoeksvraag werd al beslist dat het onderzoek zich toespitst op de pop- en rocksector, om verschillende redenen. Het is niet nodig om hier een verdere selectie te maken, en het kan zelfs nuttig zijn als de participanten uit verschillende subgenres aan bod komen, om zo een breder beeld van de pop- en rocksector in zijn geheel te krijgen.

Wat betreft de rol of functie van een participant in de muziekindustrie wordt dezelfde analyse toegepast. Zowel soloartiesten als sessiemuzikanten passen binnen het kader van dit onderzoek, omdat ze allen te maken krijgen met de onderwerpen die in de literatuurstudie en het theoretisch kader al besproken zijn, zoals een onregelmatig schema, druk van buitenaf, veel avond- en weekendwerk enzovoort. Opnieuw wordt hier gekozen om geen onderscheid te maken en zelfs eerder voor verschillende functies te gaan.

Vervolgens wordt de fase in de carrière besproken. Wederom is het niet nodig hier een hard onderscheid te maken, aangezien het nuttig is om verschillende soorten artiesten te interviewen. Voor een kwalitatieve inhoud van de interviews is het wel belangrijk dat de artiesten een bepaalde verankering in het Vlaams muzieklandschap hebben en dus al enigszins 'succesvol' zijn of zijn geweest. Een beginnend muzikant die nog niet veel opgetreden heeft en dus niet veel drukte ervaart, zal minder kunnen zeggen over de veeleisendheid van het muzikantenbestaan. Dit onderwerp komt ook in het volgende segment naar boven: werkstructuur.

Op het vlak van werkstructuur is het voor deze scriptie van belang dat de artiesten die geïnterviewd worden zoveel mogelijk van hun inkomen uit muziek halen: een muziekleraar die een reguliere job heeft en één keer per maand met zijn band in een lokale schouwburg optreedt zal weinig kunnen zeggen over het Vlaamse muzieklandschap. Tijdens het zoeken naar participanten wordt dus steeds de afweging gemaakt of iemand als hoofdkomen muziek heeft.

Het laatste punt, geografisch bereik, is voor een groot stuk al gespecificeerd bij de onderzoeksvraag. In deze masterthesis wordt gefocust op Vlaanderen. Deze keuze komt deels voort uit praktische overwegingen, namelijk enerzijds de afstand om fysiek te interviewen en anderzijds de mogelijkheid om een persoonlijk netwerk aan te spreken om mensen te vinden. Deels komt deze keuze ook voort uit academische overwegingen: er bestaan al enkele onderzoeken over deze problematiek, maar dan vooral kwantitatief. Met deze scriptie kan bijgedragen worden aan een beter inhoudelijk begrip van de bestaande ongelijkheden. Tijdens het zoeken naar participanten zal dit dus ook een criterium zijn: de artiesten wonen bij voorkeur in Vlaanderen en ze hebben relevante kennis en ervaring over de Vlaamse muziekindustrie.

Het aantal participanten ligt idealiter zo hoog mogelijk. Echter moet ook gekeken worden naar de realistische mogelijkheid en de beschikbare tijd. Als doel werd 8 tot 10 interviews bepaald, waarvan de helft mannen en de helft vrouwen. Verder spreekt het uit de onderzoeksvraag voor zich dat de participanten mannen en vrouwen zullen zijn met kinderen.

5.4 Geselecteerde cases

Het vinden van participanten die aan de bovenstaande criteria voldeden en deel wilden nemen aan interviews was geen gemakkelijk proces en heeft zelfs het grootste deel van dit onderzoek in beslag genomen.

Als eerste oriënterende stap is er contact opgenomen met [VI.BE](#). Dit is een centraal steunpunt voor artiesten en muzieksector. De organisatie kon helpen met enkele bronnen en tips. Vervolgens werden er per mail allerlei boekingsagenten en managementkantoren gecontacteerd. Op deze mails kwam geen reactie. Als laatste optie werd gekozen om persoonlijke contacten aan te spreken. Op deze manier werden dan ook de eerste deelnemers gevonden. Door deze eerste contacten konden er eveneens nieuwe contacten gelegd worden, omdat respondenten voor of na het interview tips en contactgegevens konden geven om andere artiesten te bereiken. Nog andere respondenten konden uiteindelijk toch via alle verschillende kanalen gecontacteerd worden.

Belangrijk om hierbij te vermelden is dat het gaandeweg duidelijk werd dat muzikantenkoppels ook een relevant deel kunnen zijn van deze masterproef. Zo zijn er ook drie koppels geïnterviewd, wat het totaal dus op zeven unieke interviews brengt. Van de zeven gevonden personen of duo's zijn er bijgevolg twee via persoonlijk contact tot stand gekomen (Respondenten A en C). Drie zijn gevonden door online te blijven contacteren via persoonlijke websites en management (Respondenten B en H en koppel I en J). De twee overige zijn door de sneeuwbalmethode gevonden, waarbij andere deelnemers gegevens van relevante artiesten hebben doorgegeven (Koppel D en E, en koppel F en G).

Wat betreft de oorspronkelijke criteria zijn deze in grote mate overeenkomstig gebleven waardoor de uiteindelijke selectie vrij divers is. Dit wordt getoond in de volgende kruistabel.

	Man/ Vrouw	Genre	Functie	Fase in carrière	Werkstructuur
Respondent A	Man	indie, singer songwriter	Soloartiest	Beginnend	deeltijds
Respondent B	Vrouw	Folk	Lid van band + soloartiest	Gevestigd	voltijds
Respondent C	Man	Pop/rock	Sessie- muzikant	Gevestigd	deeltijds
Respondent D	Vrouw	Folk	Lid van band + soloartiest	Gevestigd	voltijds
Respondent E	Man	Rock	Soloartiest	Hoogtepunt	voltijds
Respondent F	Vrouw	Jazz	Soloartiest	Hoogtepunt	voltijds
Respondent G	Man	Jazz	Management en lesgeven	/	voltijds

Respondent H	Vrouw	Pop	Soloartiest	Gevestigd	deeltijds
Respondent I	Vrouw	Rock	Management	/	voltijds
Respondent J	Man	Rock	Lid van band	Gevestigd	voltijds

Niet in deze tabel opgenomen maar ook belangrijk voor de selectie: alle respondenten zijn woonachtig in Vlaanderen en hebben het grootste deel van hun carrière in het Vlaamse muzieklandschap vertoefd. Alle interviews verliepen in het Nederlands, met uitzondering van het dubbelinterview met respondenten F en G. Een van hen is niet in België geboren en verkoos om het interview in het Engels te laten doorgaan. Dit had geen impact op de rest van dit onderzoek.

Uit de tabel wordt duidelijk dat het doel van 8 tot 10 interviews behaald is. De genderverdeling is ook geslaagd (vijf vrouwen en vijf mannen). De genres vallen binnen het vooropgestelde doel, met uitzondering van het koppel 'respondent F en G'. Zij zitten eerder in het creatieve jazzmilieu. Alle respondenten hebben als hoofdberoep hun muziek, en zeven van de tien doen dit voltijds. Bij de meeste gevonden deelnemers ligt het 'hoogtepunt' van hun carrière achter hen. Dit is te verklaren door het feit dat artiesten op hun hoogtepunt minder tijd kunnen vrijmaken om deel te nemen aan dit soort onderzoeken. Verder is enkel respondent A beginnend muzikant en heeft nog niet van zijn muziek kunnen leven.

Wat betreft hun functie is er ook een diverse verdeling aanwezig. Sommigen zijn lid van een band, anderen zijn soloartiest. Verdere toelichting is binnen dit segment nog nodig bij respondent G en I. Zij zitten beiden eerder in het management, maar kwamen mee met hun partner om over het onderwerp te praten. Aangezien het onderzoek voor een groot deel gaat over gezinsleven en huishouden, en deze respondenten ook ervaring hebben in het Vlaamse muzieklandschap, hebben ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan het onderzoek.

5.5 Informed consent en anonimiteit

Verder is het nog belangrijk om stil te staan bij enkele ethische aspecten van dit onderzoek. In de informed consent staat duidelijk uitgelegd wat het onderzoek inhoudt en wordt toestemming gevraagd om de gegevens van de respondenten te verwerken. Uiteraard kan een deelnemer op elk moment beslissen om zich terug te trekken. De data zal ook geanonimiseerd worden, om de identiteit en persoonlijke informatie van de respondenten niet te onthullen. Het onderwerp van deze masterthesis kan gevoelig liggen dus is het van groot belang voor het onderzoek dat deelnemers zich veilig voelen om bepaalde ervaringen te delen. De informed consent is toegevoegd aan het einde van dit document (Bijlage 2, p. 47).

5.6 Data-analyse

Transcripties

Na het afnemen van de interviews is het tijd om alles grondig te transcriberen. De eerste stap hierin is gezet met een softwareprogramma (GoodTape). Dit programma gaf een vrij goede eerste ruwe versie van het interview, die daarna uitgebreid gecorrigeerd en gecontroleerd werd. De transcripties zelf zijn

zo letterlijk mogelijk (verbatim) uitgevoerd om in deze fase van het onderzoek nog geen betekenis te verliezen.

Analysekader

De analyse werd uitgevoerd aan de hand van een combinatie van deductieve en inductieve codering. Deductieve codes werden vooraf bepaald op basis van de literatuurstudie en de interviewleidraad, terwijl inductieve codes tijdens de analyse ontstonden uit de data zelf. De codering verliep in meerdere fasen: precoding, open coderen, axiaal coderen (Ravitch & Carl, 2015).

De verwerking gebeurde handmatig in Microsoft Excel, waarin het volledige codeboek, de thematische structuur en de matrixoverzichten systematisch werden bijgehouden. De keuze voor manueel coderen en niet voor een software werd gemaakt vanwege de leercurve die software vereist. Bij zeven interviews is het haalbaar om het coderen zonder software tot een goed einde te brengen.

Precoding (voorbereiding)

Voorafgaand aan het eigenlijke coderen werden alle transcripties minimaal twee keer integraal gelezen. Tijdens deze fase werden opvallende fragmenten gemarkeerd met kleurcodes of opmerkingen, en kregen betekenisvolle passages voorlopige labels. Deze precoding had als doel de onderzoeker vertrouwd te maken met de data en een eerste gevoel te krijgen voor terugkerende thema's.

Open coderen

In de fase van het open coderen werden afzonderlijke tekstfragmenten voorzien van specifieke, beschrijvende codes. Deze codes waren concreet en zijn zo dicht mogelijk bij de bewoording van de respondenten gehouden. Zowel de vooraf vastgestelde (deductieve) codes als nieuwe (inductieve) codes werden toegepast. Deze stap resulteerde in een uitgebreide lijst met losse codes die de rijkdom van het materiaal zo volledig mogelijk vastlegden. In de tabel op de volgende bladzijde wordt een overzicht van de codes gegeven met steeds een korte beschrijving.

Naam code	Korte beschrijving
#genderrollen_ouderschap	Deductieve code: maatschappelijke verwachtingen over vaderschap en moederschap. Voorbeeld: vrouwen als primaire zorgdragers, verwachtingen rond borstvoeding...
#reactie_vanuit_sector	Deductieve code: hoe er omgegaan wordt vanuit de werkcontext (muzieksector) met de zwangerschap, het jonge kind, het ouderschap...
#ouderschapsfilter_door_carrière	Deductieve code: wanneer er sprake is van het plannen of uitstellen van de kinderwens omwille van de carrière.
#carrièrefilter_door_ouderschap	Deductieve code: de impact van (potentieel) ouderschap op carrièrekansen en doorgroeimogelijkheden.
#structurele_ongelijkheid	Deductieve code: discrepanties in loon, toegang tot netwerken, subsidies, managementrollen — structurele uitsluiting of marginalisering.
#reactie_vanuit_netwerk	Inductieve code: hoe er gereageerd wordt vanuit de omgeving en het sociale netwerk van de participant. Steun bij vrienden en familie.
#verwachtingen_artiestenleven	Deductieve code: verwachting dat artiesten voortdurend beschikbaar zijn (voor optredens, netwerking, promotie). Botst met zorgtaken en gezinsleven.
#rationalisering_van_ongelijkheid	Deductieve code: uitleggen van ongelijke verdeling via economische of “logische” redeneringen; zoals een loonverschil als reden waardoor de ene partner minder gaat werken... Ook het normaliseren of verklaren van ongelijkheid.
#andere: positieve invloed van ouderschap op carrière	Inductieve code: hoe het krijgen van een kind of het ouderschap voor positieve ervaringen zorgt. Meer inspiratie, stabiliteit.
#andere: invloed op het kind	Inductieve code: de (ingeschatte) invloed op het kind. Kan zowel positief als negatief zijn.
#andere	Andere interessante fragmenten die niet bij de voorgaande codes horen.

Within-case analyse

Op basis van deze codes is de within-case analyse uitgevoerd. Voor elk individueel interview werd een overzicht gemaakt met wat er gezegd werd over elke code. Daarnaast werd ook een korte samenvatting geschreven per respondent, om helder te krijgen wie vooral op welke aspecten heeft gefocust. Deze stap hielp om de unieke context en dynamiek binnen elke case te begrijpen, voordat overgegaan werd tot vergelijking tussen cases (Ravitch & Carl, 2015).

Axial coderen (themavorming)

Tijdens het axial coderen werden de losse codes uit vorige fase gegroepeerd in bredere categorieën of thema's die verband hielden met de onderzoeksvraag (zie tabel op pagina 26). Het doel is verbanden te leggen tussen codes door ze samen te nemen op basis van gelijkenissen, verschillen en onderlinge relaties (Ravitch & Carl, 2015). Dit dient als voorbereiding voor de volgende fase.

Cross-case analyse

In de cross-case analyse werden de verschillende cases systematisch met elkaar vergeleken. Dit gebeurde aan de hand van een tabel met horizontaal de thema's die in de vorige stap gevormd zijn en verticaal enkele kolommen met overeenkomsten, verschillen en quotes. Deze vergelijking maakte het mogelijk om terugkerende patronen, maar ook opvallende uitzonderingen te identificeren. Op basis hiervan werden de resultaten gerapporteerd.

In de tabel hieronder een overzicht van de thema's die gevormd zijn uit de ruwe codes, met een korte definitie.

Thema	Bijhorende codes	Definitie
1. Gendernormen & maatschappelijke structuren	#genderrollen_ouderschap #structurele_ongelijkheid	Culturele, maatschappelijke en institutionele structuren die verwachtingen, rolverdeling en kansen beïnvloeden voor moeders en vaders in de muzieksector.
2. Sector- en werkcultuur	#reactie_vanuit_sector #verwachtingen_artiestenleven	Normen, praktijken en verwachtingen binnen de muzieksector die bepalen hoe artiesten omgaan met ouderschap, zoals eisen van constante beschikbaarheid en de reacties op zwangerschap/ouderschap.
3. Interactie met sociaal netwerk	#reactie_vanuit_netwerk	Steun, oordeel of praktische hulp vanuit familie, vrienden en directe omgeving, en hoe dit ouderschap in de muzieksector beïnvloedt.
4. Wederzijdse beïnvloeding ouderschap - carrière	#ouderschapfilter_door_carrière #carrièrefilter_door_ouderschap #andere: positieve invloed van ouderschap op carrière #andere: invloed op het kind	De wisselwerking tussen carrière en ouderschap: hoe werkkeuzes kindervens beïnvloeden, hoe kinderen carrière beïnvloeden (positief of negatief) en hoe werk invloed heeft op het kind.
5. Restcategorie / losse observaties	#andere #rationalisering_van_ongelijkheid	Fragmenten die interessant zijn maar niet duidelijk in de andere thema's passen, of die mogelijk leiden tot nieuwe subthema's. Inclusief hoe ongelijkheid wordt gelegitimeerd of genormaliseerd.

6. Resultaten

Vooraleer de bevindingen van de hierboven toegelichte data-analyse uiteengezet worden, is het nuttig om een gedetailleerder overzicht te geven van de participanten die deelgenomen hebben aan dit onderzoek. In totaal zijn er zeven interviews afgenomen, bij tien participanten. Er waren dus drie interviews met koppels bij. Zoals eerder aangegeven zijn vijf van de tien participanten mannen, vijf zijn vrouwen. De leeftijden van de deelnemers variëren erg. Hiermee wordt getracht een breder beeld te krijgen van hoe de kijk op ouderschap ook evolueert doorheen de tijd. De jongste deelnemer was 26 jaar oud, de oudste 58. De deelnemers wonen allemaal in Vlaanderen en zijn vertrouwd met de Vlaamse muzieksector. Bijgevolg was het steeds mogelijk om fysiek met elkaar af te spreken, wat bijdraagt aan een vertrouwd en kwalitatief gesprek. De participanten konden steeds zelf kiezen waar het gesprek plaatsvond. Bij sommigen was dit bij hen thuis, soms in een atelier of studio en soms op een neutrale plek, zoals een koffiebar.

Zoals al bij de onderzoeksvraag verduidelijkt, was het oorspronkelijk de bedoeling om te focussen op de pop- en rocksector. Bij het zoeken naar participanten is deze eis om praktische redenen minder belangrijk geworden. Het was nu eenmaal niet gemakkelijk om voldoende deelnemers te vinden, waardoor ook muzikanten uit andere deelsectoren en genres meegedaan hebben. Desalniettemin heeft het merendeel van de respondenten carrière gemaakt in het pop- en rockgenre; al dan niet aan de rand hiervan (indie, folk). Enkel respondenten F en G bevinden zich buiten dit genre en hebben een carrière in het jazzmilieu. Na overweging bleek dit geen probleem voor deze masterthesis omdat hun carrière en dagelijks leven erg gelijkaardig zijn aan andere koppels die zich wel in het pop- en rockgenre bevinden.

Meer informatie over de selectie van de participanten staat bij hoofdstuk 5.3 Case-selectiestrategie.

In onderstaand schema staan de gegevens van de deelnemers nog eens overzichtelijk samengevat.

	Gender	Leeftijd	Kinderen		Relatiestatus
Respondent A	Man	26	Kind van 1 jaar oud		Samenwonend
Respondent B	Vrouw	45	Kinderen van 20, 18 en 14 jaar oud		Getrouwd
Respondent C	Man	58	Kind van 21 jaar oud		Gescheiden
Respondent D	Vrouw	49	Kind van 28	Samen kind van 12	Koppel met kind uit vorige relatie Samenwonend
Respondent E	Man	48	Kind van 30		
Respondent F	Vrouw	45	Kinderen van 18 en 12 jaar oud		Koppel Getrouwd
Respondent G	Man	46			
Respondent H	Vrouw	50	Kind van 15 jaar oud		Getrouwd
Respondent I	Vrouw	43	Kinderen van 13 en 9 jaar oud		Koppel Samenwonend
Respondent J	Man	54			

Zoals eerder beschreven in de methodologie, kwamen vijf relevante thema's naar boven uit de data. De resultaten van deze masterthesis worden aan de hand van de thema's besproken in dit hoofdstuk. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat er onder geen geval representatieve bevindingen over de populatie uit te trekken zijn. De resultaten in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op een beperkt aantal diepte-interviews met uitvoerende muzikanten en weerspiegelen hun persoonlijke ervaringen en perspectieven. Waar aantallen of verhoudingen worden vermeld (bijvoorbeeld "vijf van de tien deelnemers"), betreft dit enkel een beschrijving van patronen binnen deze specifieke steekproef. Deze cijfers mogen niet worden geïnterpreteerd als statistisch bewijs, maar dienen uitsluitend ter illustratie van de spreiding van bepaalde thema's in het verzamelde materiaal.

6.1 Gendernormen en maatschappelijke structuren

Onder dit thema vallen twee codes: #genderrollen_ouderschap en #structurele_ongelijkheid (gender). Het is vooral de eerste die erg lijvig is. In de interviews ging het vaak over de rollen die de respondenten opnamen in het gezin; deels door de interviewleider en deels door de respondenten zelf. Binnen dit thema kwam een veelheid aan antwoorden naar boven. Verschillende anekdotes uit de ervaring van de deelnemers wisselden af met beschrijvingen uit hun leven; bijvoorbeeld hoe hun gezin dagelijks gerund wordt.

Meteen werd duidelijk dat de huishoudelijke taken voornamelijk bij de moeder komen te liggen. Denk hierbij aan koken en wassen, maar ook aan organiseren en opvang voorzien. Bij bijna alle participanten lagen de meeste huishoudelijke taken bij de moeder, wat wijst op een sterk traditionele rolverdeling, ook in gezinnen waar beide partners actief zijn in de muziekindustrie. Slechts bij één deelnemer werd niet expliciet vermeld dat de moeder de meeste zorgtaken op zich neemt. Dit was het geval bij respondent A, met een kind van een jaar oud. Deze participant is 26 jaar oud, dus mogelijk is dit een voorbeeld van een nieuwe generatie ouders die de zaken gelijkjer aanpakt. Anderzijds is zijn kind slechts een jaar; misschien moeten de rollen zich nog vormen met het ouder worden van hun kind waardoor ouderschap ingewikkelder wordt.

In de interviews werden ook veel rationalisering en verantwoordingen gegeven voor de ongelijke verdeling van gezinstaken. Zes respondenten gaven op een manier aan dat de rol van een vader en moeder anders is. Sommigen vermelden borstvoeding, anderen de verzorgende kant van vrouwen. Een participant verwoordde het op volgende manier:

Het is gewoon natuurlijk ook zo bepaald dat een baby het beste bij zijn moeder is het eerste... misschien zelfs de eerste twee jaar. (Respondent B)

Deze verantwoording kwam niet enkel bij haar naar boven. Ook andere respondenten noemden dit in hun interview. Bij respondent H ging het over hoe de vrouwelijke energie na een zwangerschap sterk is en dat het logisch is dat een mama veel zelf wil doen voor haar kind. Respondent J verklaarde dat de mama bij hen thuis de meeste dingen doet want 'zij is er ook heel goed in'. Het was interessant dat dit een dubbelinterview was, omdat zijn partner (respondent I) het hier niet helemaal mee eens was. Zij erkent dat ze er beter in is, maar dat komt omdat hij er niet mee bezig is. Hij verdiept zich er niet in. Hetzelfde wordt bevestigd door respondent C. Hij erkende dat hij niet veel betrokken was bij het huishouden en stelde zich weinig vragen stelde bij deze rolverdeling.

Dit leidt naar een volgend onderwerp dat opvallend veel gelijkenissen toont doorheen de interviews. Twee mannelijke respondenten waren vaak van huis weg en vonden dat eerder normaal. Geen enkele van de vijf vaders heeft iets gezegd over schuldgevoelens of heimwee naar thuis. Bij de interviews van de vrouwen daarentegen komt een tegengesteld beeld naar voren: vier van de vijf moeders vertelden dat ze het heel moeilijk hadden om thuis achter te laten en dat ze zelfs kampten met schuldgevoelens als ze voor lange tijd van huis weg waren. Een citaat uit de transcripten:

Wij konden gaan optreden in Kenia. De andere twee waren doodgelukkig en ik moest wenen. Ik moest mijn kind achterlaten. Ik wou dat helemaal niet, maar ik... Ja, je wilt ook hun vreugde niet... Schuldig dat ik mij voelde. (Respondent B)

Het gevoel dat het moeilijker is voor vrouwen om huis en kind achter te laten dan voor mannen wordt ook bevestigd door respondent C.

Pas op, je hebt mensen die stellen niet het gezin als prioriteit. Zo ken ik er ook genoeg. En dan zijn het bijna alleen mannen natuurlijk. Ja, die zijn weg. (Respondent C)

Dit beeld, van de man die sneller 'weg is', komt bij een groot deel van de respondenten naar boven. Dan gaat het niet altijd over verre tours, maar ook over mentaal niet beschikbaar zijn voor het gezin. Iets wat de deelnemers vaak zien, ook in hun omgeving, is dat mannen zich op hun werk storten. Vaders zullen sneller dagenlang in de studio zitten en daar amper uit komen, waardoor de moeders ook op die dagen de verantwoordelijkheid voor het gezinsleven op zich nemen. Sommigen noemen het een 'vlucht'. De moeilijkheid hiervan wordt beschreven in volgend citaat:

Het voordeel was natuurlijk doordat we altijd thuis waren, dat mijn partner, een heel aanwezige papa wel, altijd is geweest. Want we konden wel alle maaltijden samen doen. Als er echt iets is, dan was hij er. Maar toch, de studio is zijn studio. Hij kon zich daar heel hard in terugtrekken. En ook dagen opnemen. Nu is hij daar hygiënischer in geworden, maar zeker in begin. Dat zijn dagen, om 9 uur komen ze binnen voor koffie, maar je stopt niet voor 23 uur. En om 23 uur moet je een beetje downwinden. Dikwijls is je keuken naast de studio gelegen, dan is dat het café ook nog. Want sociaal en dingen lopen heel hard in elkaar over. Dus op die dagen dat er dan opgenomen wordt, had je als gezin ook niet echt zoveel... Allee, dus ik bedoel niet... Dat klinkt bruuut, je had niet veel aan hem. Ik bedoel, hij was dan wel echt bezig met, niet met ons dochter of met... Ja... (Respondent H)

Een soortgelijk verhaal komt boven bij een koppel, respondenten D en E:

Ik zeg wel eens, ik kom soms wel eens als jij 's morgens de studio instapt en om zes uur 's avonds zit hij er nog in, dan kom ik echt zo op de deur kloppen van 'oké, de avond gaat nu beginnen en het gezin gaat nu even...' Dan moet ik die echt eruit sleuren, omdat die zo bezeten bezig is met... Als die begint een nummer te maken, die kan er drie dagen later... Als ik niet roep, het eten is klaar, dan zit die er drie dagen later er nog bij wijze van spreken. (Respondent D over respondent E)

Uit dit citaat valt af te leiden dat de vader zich toch gemakkelijker kan distantiëren van het gezinsleven. Beide respondenten hebben een soortgelijke carrière, maar toch is het de vader die hele dagen in de studio zit, terwijl de moeder wel nog zorgtaken voor het gezin opneemt.

6.2 Sector- en werkcultuur

In dit thema zijn de codes #reactie_vanuit_sector, #verwachtingen_artiestenleven en #structurele_ongelijkheid (financieel) verwerkt. Het gaat hier dus voornamelijk over de algemene omstandigheden waarin artiesten in de muziekindustrie werken. Daarnaast wordt ook kort ingegaan op begrip of steun vanuit de sector omtrent ouderschap.

Er kwamen vrij eensgezinde bevindingen binnen dit thema uit de interviews. Sommigen erkenden dat er een positieve verandering bezig is wat betreft ongelijkheid, anderen benoemden een gebrek aan steun of begrip voor de moeilijke combinatie van hun carrière en het gezinsleven. Financiële stress en ervaringen van ongelijkheid qua loon worden door bijna alle participanten gedeeld.

Voor wie er nog aan twijfelde: de muziekwereld is nog steeds een mannenwereld. Dat wordt bevestigd door vijf van de tien respondenten. Maar tegelijk valt er ook een positieve noot bij te vermelden. De

meesten zeggen er meteen bij dat er wel een positieve verandering bezig is, al dan niet in verschillende mate. Respondent H voelde voornamelijk steun van collega's die al kinderen hadden, maar ook vanuit management werd er rekening gehouden met haar gezin bij het organiseren van tours. Ze zegt er wel bij dat dat heel minimaal is en dat ze dat nog steeds allemaal zelf moet regelen. Respondent B vindt het niet nodig dat er altijd een perfecte mix is van mannen en vrouwen, omdat ze de ervaring heeft dat mannen steeds meer hun best doen om ook over emoties te praten en attent te zijn.

Je voelt wel dat mannen ook meer rekening proberen te houden. Er is ergens wel iets aan het veranderen. Ik denk dat dat ook wel wat gelost is, zo dat mannelijk, mannelijk...ik ben hier de baas. Dat dat wel wat verzacht is. Dat het ook oké is dat een man naast jou komt zitten en zegt, "ça va eigenlijk wel?" Dat ze het ook wel doen. (Respondent B)

Opvallend is dat deze respondent iets eerder in het interview wel vertelde dat ze zich niet gesteund voelde door haar collega's. Ze koos ervoor om zich zo veel mogelijk op de rol van moeder te focussen, maar daar kwam weleens commentaar op vanuit de omgeving. Ze denkt dat een vrouwelijke medewerker daar toch sneller begrip voor zal kunnen opbrengen.

Maar als ik dan kies om dat te willen doen, dan had ik daar wel graag meer steun voor gekregen of zo. En dan denk ik, als het we het dan toch over gender hebben, als mijn boekingsagent een vrouw had geweest die me wel had begrepen. (Respondent B)

Ook andere respondenten vonden dat ze weinig begrip en steun kregen vanuit de sector. Dit was nog het geval bij twee anderen, beide ook vrouwen.

Toch zijn er ook enkele respondenten die wel spreken van ondersteuning vanuit de sector. Dan ging het voornamelijk over collega's of bandleden, minder over management en entourage. Respondent H vertelt wel dat ze een bevriende mama kent die bij een uitstekend managementbureau zit, dat voornamelijk gerund wordt door vrouwen, waar ze wel erg veel ondersteuning voorzien, ook voor het gezin. Ze verklaart dat ook wel enkel omdat de persoon in kwestie een niveau bereikt heeft waarbij zij eisen kan stellen en er wel echt moeite gedaan wordt om haar te strikken.

Een andere grote overeenkomst tussen bijna alle participanten is een bepaalde mate van financiële stress over de onzekere carrière. Slechts één koppel vermeldde hier niets over. Voor alle anderen is er op bepaalde momenten financiële onzekerheid geweest. Het gaat dan onder andere over angst voor als de kinderen ooit willen gaan studeren, tot problemen om het einde van de maand te halen. De voornaamste moeilijkheden rond financiële stress kwamen naar boven in combinatie met andere hoge verwachtingen die bij een muziekcarrière horen. Bij enkele deelnemers wordt een muziekcarrière als heel veeleisend gezien. Als op die momenten ook een grote financiële druk ervaren wordt, kunnen die negatieve gevoelens elkaar versterken, zoals in volgend citaat:

Het moet helemaal niet heel de tijd over die depressie gaan maar... Nee, maar ja, het is wel de combinatie van job, het niet mogen stoppen, blijven doorgaan, de verwachtingen van iedereen naar u, omdat je meedraait in een gezelschap dat geld moet verdienen. Dat was wel de moeilijkheid. Waardoor ik ook weggevallen ben. (Respondent B)

Hieruit wordt duidelijk dat de drukte van een muziekcarrière zijn tol kan eisen, zeker als die gepaard gaat met financiële stress waardoor stoppen of rustiger aan doen geen optie is.

Dit houdt verband met een beschrijving die bij velen terugkwam: het altijd 'aan' staan en beschikbaar moeten zijn. Enkele deelnemers van de interviews vermeldden dat verwacht wordt dat je altijd paraat bent en enthousiast bent over nieuwe shows en dat je altijd bereid moet zijn om je planning aan te passen bijvoorbeeld. Flexibiliteit is de norm. Dit drukke en veeleisende leven is moeilijk te combineren met een gezinsleven. Respondent J vertelt dat ze vaak mensen ziet stoppen als er kinderen komen:

Nee, maar ik vind wel dat bij de meeste, zo echt muzikantenkoppels, dat er twee in een koppel muzikant zijn, dat gebeurt, maar dat is toch niet zo vaak. Vaak is het dan de partner met een flexibeler job of een meer standvastige job, of hoe je dat zo kan zeggen, die dat toch het evenwicht bewaakt en die dat ook voor vrijheid... Want er zijn wel een aantal muzikanten die dat gestopt zijn met muzikant zijn. Om voor hun gezin te zorgen en dan zijn die gaan lesgeven. Dan zijn die echt een andere job gaan zoeken. (Respondent J)

Ook bij andere respondenten komt dit beeld terug. Sommigen zijn zelf minder actief geworden in de muziekwereld om voor de kinderen te zorgen, anderen hebben weet van mensen in hun omgeving bij wie het zo gegaan is. Bij respondent D was het haar eerste partner die zijn leven omgooide om geld te verdienen, zodat zij haar muzikale carrière kon uitbouwen.

En die heeft zijn studie ook opgezegd. Die was aan het studeren en omdat ik zwanger was, heeft hij dat ook stopgezet. Dus ook die zijn carrière... [...] Ik had een muzikale carrière dus mijn lief moest wel gaan werken dus het had eigenlijk ook gekund, stel dat hij een muzikale carrière hè, ja dan was ik misschien gestopt met studie enzo, allee maar dus hij heeft eigenlijk ook wel zo wat, eerst keihard gaan werken dan omdat wij ook ineens keiveel geld nodig hadden. (Respondent D)

Respondent D is op het moment van dit verhaal nog jong; haar muziekcarrière is wel al gelanceerd maar het échte hoogtepunt moet nog komen. Bijgevolg was er nog geen financiële basis waarop ze konden terugvallen om hun kind op te voeden. Zoals duidelijk wordt in het citaat, heeft de partner zijn leven moeten omgooien zodat het gezin snel een stabiel inkomen heeft Dit hangt ook samen met volgend thema, waar opnieuw zal blijken dat de omgeving soms offers moet brengen om de combinatie ouderschap en muziekcarrière te ondersteunen.

6.3 Interactie met sociaal netwerk

In dit thema kwamen niet erg veel diverse ervaringen aan bod, maar wel één hele krachtige. Alle participanten hebben tot op bepaalde hoogte gebruikgemaakt van hun sociale netwerk om de combinatie tussen ouderschap en carrière aan te kunnen. De meesten noemden familie als essentieel.

Het is wel mega nice dat dat met haar ouders wel gaat. Mochten zij er niet zijn, de ouders van mijn partner, dan zou dat wel lastiger zijn om... Ja, dat zou onmogelijk zijn. Dus ja, dat is

*eigenlijk keigoed hoe dat dan is. Ja, ik weet niet hoe mensen dat doen die dat niet hebben.
(Respondent A)*

Ook respondenten F en G (een koppel) noemen het belang van familie, en meer specifiek (groot)ouders om hun kinderen op te vangen.

So my sister was still fairly young, was not in a relationship. She was the godmother of our daughter, she stepped in a lot, my parents stepped in a lot. That's something that I have some things within my mind in retrospect but whatever. She spent a lot of weekends at my parents place when we had to really play. (Respondent G)

Uit dit citaat blijkt opnieuw dat familie belangrijk was om de zorgtaken van het gezin op beslissende momenten over te nemen. Bij alle andere deelnemers kwam dit terug. Sommigen gaan zo ver dat ze stellen dat hun carrière onmogelijk zo gelopen zou kunnen zijn als hun familie hen niet zo hard ondersteunde.

6.4 Wederzijdse beïnvloeding tussen ouderschap en carrière

Vier codes werden door dit thema omvat: #ouderschapfilter_door_carrière, #carrièrefilter_door_ouderschap, #andere: positieve invloed van ouderschap op carrière en #andere: invloed op het kind.

Als eerste werd meteen duidelijk dat een gezinsleven zonder twijfel invloed heeft op de muziekcarrière. Alle respondenten hebben zonder uitzondering aangegeven dat ze hun carrière anders aanpakken na het krijgen van een eerste kind. Bij de meesten uit zich dit in opties afslaan of vermijden die ze daarvoor wel zouden genomen hebben, om meer tijd met het gezin door te brengen. Soms gaat het ook om grote keuzes:

Ik heb daarvoor gekozen, voor het ouderschap. En dus, ik had in Los Angeles kunnen gaan wonen, eind jaren 90. Want die manager die wou dat doen. Die zei van ja, je kunt daar sessies doen. Maar dus dat vond ik een beetje te spannend. En ik had hier al jobs en een partner en kind waar ik mee verder wou. En ik heb duidelijk daarvoor gekozen. Dus had ik dat niet gedaan, dan had ik misschien een heel ander leven gehad. Misschien in LA of weet ik veel waar. Of hier. Maar dan had ik meer kunnen inzetten op muzikantschap. Maar dat heb ik niet gedaan. Dus ja, dat was een keuze voor mij. Ik heb er zeker geen spijt van. Nee. (Respondent C)

Bij andere respondenten valt dezelfde tendens ook te ontdekken. Sommigen zetten tijdelijk een stap achteruit, anderen kiezen voor meer werk dicht bij huis en minder internationaal. Respondent H vertelt bijvoorbeeld dat ze rondom haar veel mensen zag stoppen op het moment dat er kinderen kwamen. Zij voert als redenen aan dat het te vermoeiend is om een gezin en een muziekcarrière te combineren, en dat de mentale tweestrijd van 'moet ik er zijn voor mijn kindje' na een tijd te zwaar wordt. Dit werd ook al even aangehaald onder thema B "sector- en werkcultuur".

Na de komst van een eerste kind merken verschillende respondenten ook op dat ze meer financieel gerichte beslissingen maken, iets wat ook al even aan bod kwam in thema B "sector- en werkcultuur".

Respondent A vertelt dat hij vroeger vaker met zijn band ging spelen op kleine evenementen, omdat hij dat leuker vond, ook al maakte hij daar dan geen winst op (want het bedrag blijft hetzelfde). Sinds de geboorte van zijn kind kiest hij er toch sneller voor om alleen te gaan optreden, omdat er dan wel nog iets overblijft van het geld.

Enkele respondenten vertellen dat ze ook twijfel voelden over het juiste moment om aan kinderen te beginnen. Sommigen hebben dit concreet gepland na een periode van succes en drukte, omdat ze wisten dat het daarna wat rustiger ging zijn. Opvallend is dat drie participanten toegeven dat hun eerste kind een 'ongelukje' was. Ze vertellen erbij dat ze anders wel langer zouden gewacht hebben, omdat dit toch niet helemaal gepland liep met de carrière. Bij velen waren er tot een bepaalde hoogte twijfels en onzekerheden verbonden aan de komst van een kind.

Uit de interviews kwamen bij verschillende respondenten ook positieve invloeden van ouderschap naar boven. Sommigen vertellen dat ze door de drukte en chaos beter hebben leren plannen en efficiënter werken, uit noodzaak. Na de komst van een kind beseften sommige ouders dat ze veel tijd verspilden door inefficiënt werk of onzekerheid. Met een kind moet er plots meer verantwoordelijk opgenomen worden en wordt het noodzakelijk om sommige zaken anders aan te pakken.

Dat je zoiets hebt van, ja, dan moet ik die vier uur dat ze weg is, wel gebruiken om echt te werken. Anders mag het niet, dat ik haar weg doe. Nee, maar ik werkte wel altijd heel veel, maar ik verspeelde ook veel tijd met onzeker te zijn. En dus dat was echt het belangrijkste, grote cadeau dat ik dan wel heb gekregen, is dat ik tegen mezelf heb gezegd, als ik nu die criticus niet loslaat terwijl ik werk, dan verspeel ik de vier uur die ik heb met kritisch zijn over mezelf. (Respondent H)

Het ouderschap zorgde voor een duidelijk afgebakende planning, waardoor deze artiest haar tijd nuttiger moest invullen en minder onzeker werd.

Een ander voordeel dat aan ouderschap gekoppeld wordt, is de hoeveelheid inspiratie die eruit te halen valt. Vijf artiesten vermelden dat ze voor hun creatieve proces zich baseerden op hun kinderen. Bij sommige respondenten zorgde ouderschap ook voor een omslag in hun beeld over wat belangrijk was en wat niet, wat een gezondere 'work-life balance' met zich meebracht.

De invloed van de muziekcarrière op de kinderen van de artiesten is niet altijd gemakkelijk te achterhalen, aangezien deze gesprekken met de ouders plaatsvonden. Sommige ouders vertellen wel hoe hun kinderen al op redelijk jonge leeftijd alleen thuisblijven of verplaatsingen moeten doen.

In de lagere school heb ik dat zo kunnen regelen... ..dat mijn dochter, die ging soms naar school in dat dorpje waar mijn ouders woonden. Dat hebben we toen kunnen regelen. Omdat dat dan af en toe was. Dus die had eigenlijk twee scholen. En die vond dat gelukkig heel leuk. Dus dan ging die naar mijn mama. En dan ging die soms daar naar school. Dus als ik dan op een donderdag moest optreden ergens. Van maandag tot donderdag in Antwerpen naar school. En dan vrijdag bij mijn grootouders naar school. [...] Maar ik moet ook wel zeggen. Dat ging dan ook over... Die moest dan hier geraken. Ik had geen rijbewijs, dus dan moest dat kind op een trein alleen naar Kalmthout. En dat was dan vaak dat ik iemand belde

die ik kende die ook die trein moest nemen. Die ging dan met mijn dochter op een trein en als die toe kwam, dan stond mijn moeder te wachten. Dus dat was een gigantisch geregeld. (Respondent D)

Een andere vaststelling die hiermee samenhangt en opmerkelijk gelijk is bij veel van de participanten, is dat ze vinden dat hun kinderen snel volwassen en zelfstandig geworden zijn. Als ze vergelijken met leeftijdsgenoten, vinden ze dat hun kinderen toch verder staan. Sommigen krijgen ook veel complimenten van collega's of omgeving over hoe flink en volwassen hun kinderen zijn. Dit kan te maken hebben met het feit dat veel kinderen vaak alleen thuis moeten blijven en sneller verantwoordelijkheden krijgen omdat de ouders vaker weg zijn na de schooluren.

Tot slot nemen veel ouders soms de kinderen weleens mee naar een optreden of op een tour. Hierover zijn de meningen verdeeld. Sommigen vinden dat zalig en een heel fijne uitstap met het gezin: *"It can be the most rewarding thing, [...] it's beautiful."* (Respondent F). Voor anderen is dat soms toch eerder vermoeiend: *"Die kinderen vervelen zich dan ook, die vinden dat niet altijd fijn."* (Respondent I).

6.5 Andere

Tot slot is er nog de restcategorie. Deze is eerder beperkt, omdat bijna alle relevante stukken al in de bovenstaande categorieën aan bod kwamen. Het is nog het vermelden waard dat een drukke muziekcarrière ook zijn tol kan eisen op vlak van mentale gezondheid. Drie respondenten zijn in verschillende mate in een depressie beland. Twee van hen beschrijven een directe link met moederschap.

En de concerten bleven wel binnenkomen, dus de job bleef. Dat rolde goed en de zekerheid van een aantal tournées per jaar te kunnen doen en de zomerfestivals. Maar ik voelde mij wel, ik had dat toen niet door, maar ik was wel een beetje aan het vervreemden van de groep. En je voelt dan ook een bepaalde band tussen die twee anderen, waar je niet goed bij kunt. Dus ja, ik moet er toch wel een beetje het woord eenzaamheid op plakken. Maar ja, ik kwam dan thuis, dan zit je weer in die bubbel en dan... Ik had twee kinderen, dus dat was al het belangrijkste. Maar dan kwam nummer drie. In 2010 is zij geboren en vlak na de geboorte voelde ik mij supermama, ongelooflijk. Ik had zoiets van, laat er nog maar één komen. Ik heb alles onder controle, ik voelde mij zo krachtig en sterk. En twee, drie maanden later begint ge ineens niet meer te voelen. En dan ben ik in een depressie gegaan. Maar vooraleer ik doorhad dat het een depressie was, zaten we bijna een jaar verder. Want iedereen zegt dan "maar allee, je doet zo veel en je bent nog aan het zingen en je hebt drie kinderen, onderschat dat niet, je bent gewoon moe". Dus je ontkent dat een beetje. Ik wist ook niks van depressies of mentale gezondheid. Dus het moment dat een dokter tegen mij dan zegt, misschien moeten we een psycholoog zoeken, ben ik echt zo hard beginnen wenen want ik vond dat verschrikkelijk terwijl ik dat nu iedereen zou aanraden. (Respondent B)

Hoewel dit citaat lang en enigszins wanordelijk is, geeft het toch een breed inzicht in enkele patronen die vaker terugkomen in de gesprekken. Meteen valt af te leiden dat het ouderschap bij deze moeder gepaard ging met eenzaamheid en vervreemding van de groep. Dit komt ook terug bij andere

respondenten: bij sommigen was het uitgaansleven wel belangrijk voor de cohesie in de groep. Wanneer er dan plots een kind komt valt dit weg en voelen sommigen zich vervreemden.

Als laatste in deze categorie wordt de code “#rationalisering_van_ongelijkheid” nog toegelicht. Dit zijn manieren waarop mensen bepaalde ongelijkheden verklaren of uitleggen. Deze code is niet bij alle interviews gevonden, maar bij enkele artiesten werden wel gelijkaardige patronen ontdekt.

Ik vind dat artistieke wordt soms een soort van uitzondering op de rest van de maatschappij gezet. Maar zo uitzonderlijk is dat niet. [...] Als je dokter bent en je bent van wacht, dan moet je ook je gezinsleven overlaten. Of als je brandweerman bent, dan is dat hetzelfde. Of als je ambulancier bent. (Respondent C)

Enkele artiesten die geïnterviewd zijn voor dit onderzoek beschrijven dat ze wel vinden dat een muziekcarrière zwaar is, maar dat dat geen uitzondering is op de rest van de samenleving. Er zijn nog zware beroepen die een onregelmatige structuur hebben, of beroepen die niet consistent voor inkomen zorgen. Twee artiesten vertellen dat ze “er ook wel zelf voor gekozen hebben”. Ze vinden dat de combinatie van ouderschap en het organiseren van het gezinsleven naast een job altijd een moeilijke opdracht is; of je nu muzikant bent of niet.

7. Discussie

In dit hoofdstuk wordt teruggeblikt op de belangrijkste bevindingen van mijn onderzoek en een vergelijking gemaakt met de bestaande literatuur. De bedoeling is niet enkel om overeenkomsten of verschillen vast te stellen, maar ook om stil te staan bij wat dit zegt over de Vlaamse uitvoerende muziekindustrie en over genderrollen in bredere zin. Tot slot wordt even stilgestaan bij de beperkingen van deze masterthesis en bij mogelijke pistes voor verder onderzoek.

Genderrollen en taakverdeling

Een eerste vaststelling uit de interviews is dat de traditionele rolverdeling binnen gezinnen nog altijd sterk aanwezig is. Het grootste deel van de huishoudelijke en zorgtaken ligt bij de moeders. Dat beeld sluit naadloos aan bij wat Lachance-Grzela en Bouchard (2010) al eerder beschreven: dat vrouwen ook in omstandigheden waar je een gelijkere taakverdeling zou verwachten, toch het grootste deel op zich nemen. Wat me opviel tijdens de gesprekken is dat dit niet per se als een probleem benoemd werd. Vaak volgde er een soort uitleg of verantwoording, bijvoorbeeld dat het nu eenmaal “natuurlijker” is voor een moeder om de baby de eerste jaren dicht bij zich te hebben. Zulke redeneringen passen binnen wat in de literatuur de Gender Construction Perspective heet: door traditionele taken te blijven opnemen, bevestigen mensen onbewust de klassieke rolpatronen (Lachance-Grzela & Bouchard, 2010).

Op emotioneel vlak zie je ook duidelijke verschillen. Vaders spraken zelden over schuldgevoelens wanneer ze veel weg waren, terwijl moeders dat wél sterk benadrukten. Het beeld dat vaders “gewoon weg zijn” en zich op werk storten, kwam meermaals naar boven. Moeders hadden daarentegen vaak moeite om optredens of tours te combineren met hun gezin, en vertelden over het schuldgevoel om hun kinderen achter te laten. Dit sluit aan bij Mullens en Zanoni (2019) en Vachet (2024), die beschrijven dat maatschappelijke verwachtingen nog altijd vrouwen de primaire zorgrol toeschrijven. Het verschil in beleving tussen vaders en moeders toont aan hoe diep die verwachtingen ingebakken zitten.

Sector en werkcultuur

De bredere werkomstandigheden van de sector spelen hierbij een grote rol. De muziekwereld blijft volgens veel respondenten een mannenwereld, al gaven sommigen tegelijk aan dat er wel verandering voelbaar is. Mannen zouden volgens hen sneller rekening houden met emoties en er is meer ruimte om over gezinsleven te praten. Toch blijft structurele steun schaars. Kinderopvang of flexibele werkuren kwamen nauwelijks ter sprake, en ook vanuit management werd amper begrip ervaren. De sector rekent nog te vaak op de voortdurende beschikbaarheid van muzikanten. Dat is een punt dat ook Leonard (2014) benadrukt: net door die afhankelijkheid van informele netwerken en flexibiliteit wordt het ouderschap snel een hindernis.

Daarnaast waren de financiële moeilijkheden een thema dat telkens terugkwam. Zowel mannen als vrouwen ervaren stress over het inkomen. De literatuur toont aan dat vrouwen structureel minder verdienen (Berkers et al., 2019; Siongers et al., 2016). Dat maakt dat in koppels de vrouw sneller degene is die een stap terugzet. Bauer (2016) beschreef dit al als een soort rationele beslissing op basis

van inkomen, maar tegelijk is het net die redenering die de ongelijkheid verder bestendigt. In de interviews komt het niet expliciet voor dat respondenten aangaven dat een inkomensverschil de reden is waardoor de vrouw degene is die een stap terugzet.

Steun uit de omgeving

Een aspect waar ik me vooraf niet bewust van was, maar dat in bijna elk gesprek terugkwam, is het belang van steun uit de nabije omgeving. Grootouders, vrienden of partners die konden inspringen, bleken vaak cruciaal om een muziekcarrière leefbaar te houden. Vachet (2024) beschreef dat ook al: zonder netwerk wordt het haast onmogelijk om moederschap en muziek te combineren. Dat toont aan hoe afhankelijk muzikanten zijn van persoonlijke steun, omdat er vanuit de sector zelf weinig voorzieningen bestaan. Dit zorgt natuurlijk voor ongelijkheid, want niet iedereen heeft zo'n vangnet ter beschikking. Sommige participanten waren zich hier ook bewust van.

Carrière en ouderschap beïnvloeden elkaar

Een belangrijk thema was de wisselwerking tussen werk en gezin. Bij vrouwen kwamen verhalen naar boven over gemiste kansen of bewuste keuzes om de carrière wat bij te sturen om het gezin voorrang te geven. Bij mannen speelde dit ook, maar op minder drastische wijze. Daarmee bevestigen mijn resultaten wat Leonard (2014) en Vachet (2024) vonden: moederschap functioneert vaak als een soort filter waardoor carrières worden afgeremd, terwijl vaderschap dat veel minder doet. Toch waren er ook positieve verhalen. Sommige respondenten spraken over hoe het ouderschap hen net meer stabiliteit gaf of nieuwe inspiratie bood. Conroy Bass (2015) wees er ook al op dat ouderschap niet enkel negatief hoeft te zijn voor een carrière, maar ook kan leiden tot een ander soort motivatie.

Interessant was ook hoe sterk percepties meespeelden. Moeders die meer tijd namen voor hun gezin kregen soms het label "minder professioneel" of "minder ambitieus". Dit dubbele verwachtingspatroon werd ook door Paraciani (2023) benoemd en blijkt nog altijd een groot obstakel voor vrouwen in de sector.

Vergelijking met literatuur

Globaal gezien sluiten mijn bevindingen nauw aan bij de bestaande literatuur. Structurele ongelijkheid en maatschappelijke normen duiken ook in Vlaanderen op. Mijn onderzoek vult dit vooral aan met concrete verhalen van muzikanten zelf, waardoor zichtbaar wordt hoe die ongelijkheid er in de praktijk uitziet. Toch zijn er nuances. Een aantal respondenten wees erop dat ze wel steun ervaren van collega's.

Beperkingen van dit onderzoek

Zoals elk onderzoek heeft ook deze studie zijn beperkingen. Allereerst de grootte van de steekproef. Tien respondenten leveren rijke data, maar maken het onmogelijk om representatieve uitspraken te doen. Dat is ook niet de bedoeling van een kwalitatief onderzoek: de resultaten geven vooral patronen en persoonlijke verhalen weer. Daarnaast kan de selectie een rol gespeeld hebben: wie bereid is om mee te werken aan interviews, is mogelijk ook iemand die al meer reflecteert over dit thema. Hun ervaringen zijn dus niet noodzakelijk representatief voor de hele sector.

Een tweede beperking is de aanwezigheid van koppels in drie interviews. Dit is een mes dat langs twee kanten snijdt. De koppels konden goed op elkaar inspelen en dat gaf boeiende inzichten in hoe rolverdelingen in gezinnen tot stand komen. Echter kan dit ook gezorgd hebben dat het moeilijker was om vrijuit te spreken in aanwezigheid van de partner.

Tot slot is er de focus op uitsluitend mannen en vrouwen. Non-binaire of trans ouders kwamen niet aan bod, hoewel hun ervaringen ook interessant zouden zijn. Voor vervolgonderzoek is dit een belangrijke leemte.

Implicaties en aanbevelingen

Uit de bevindingen volgen ook enkele praktische implicaties. De sector zou meer kunnen inzetten op gezinsvriendelijk beleid. Voorbeelden zijn het voorzien van kinderopvang, het plannen van repetities op redelijke uren, of meer flexibiliteit bij tours. Dit zijn natuurlijk allemaal zaken die niet zomaar geregeld kunnen worden en waar ook een cultuurverandering bij de artiesten zelf voor nodig is. Een luisterend oor kan wonderen doen. Uit mijn gesprekken bleek dat juist dat gebrek aan erkenning soms het zwaarst woog.

Daarnaast kan financiële steun een verschil maken. Subsidies zouden rekening kunnen houden met tijdelijke afwezigheden door ouderschap. Ook rolmodellen en mentorschap zijn belangrijk. Muzikanten die zichtbaar combineren met een gezin kunnen een inspirerend signaal geven dat dit haalbaar is.

Mijn onderzoek opent verschillende pistes voor vervolgstudies. Een kwantitatief luik kan helpen om zicht te krijgen op de omvang van de problematiek bij specifieke contexten in Vlaanderen. Longitudinaal onderzoek zou waardevol zijn om te zien hoe werk-gezinbalans verandert naarmate kinderen ouder worden en carrières vorderen. Daarnaast zou het interessant zijn om te onderzoeken hoe non-binaire, trans of queer ouders deze combinatie ervaren. Tot slot kan vergelijkend onderzoek met andere creatieve sectoren of met buitenlandse contexten nuttig zijn om te begrijpen in welke mate deze bevindingen sectorspecifiek zijn.

8. Conclusie

Met deze masterproef heb ik onderzocht hoe ouderschap een rol speelt in de ontwikkeling van vrouwelijke en mannelijke muzikanten. De centrale vraag ging over hoe moeders en vaders die combinatie ervaren, en welke dingen in de sector die verschillen groter of juist kleiner maken. Mijn onderzoeksvraag is opgesteld met het idee een kwalitatieve studie uit te voeren die als eindresultaat meer inzicht geeft in de patronen en ervaringen van ouders in de muziekwereld. Dit heb ik proberen te doen door middel van diepte-interviews bij tien verschillende artiesten uit de Vlaamse uitvoerend muzieksector.

Wat al vrij snel opviel, is hoe hardnekkig sommige patronen blijven bestaan. Uit de gesprekken kwam vaak naar voren dat terwijl in veel gevallen beide partners even actief zijn in de muziek, thuis de zorgtaken toch voor het leeuwendeel bij de moeder terecht komen. Dat heeft uiteraard gevolgen voor de mate waarin iemand energie en tijd over heeft om een carrière uit te bouwen. Veel respondenten vonden het moeilijk om steeds beschikbaar te zijn voor repetities, optredens, of de plotselinge kans om ergens in te springen. Bij mannen was er vaker het idee dat hun werk gewoon doorging zoals altijd.

Een deel van de verklaring zit, denk ik, in hoe de sector werkt. Onregelmatige uren, avond- en weekendwerk, vaak ver van huis, en het idee dat je altijd aanwezig moet zijn om zichtbaar te blijven. Dat maakt het plannen van gezinsleven ingewikkeld. Of eigenlijk: bijna onmogelijk zonder hulp van buitenaf. En dan zie je dat die beperking niet voor iedereen gelijk uitpakt. Vrouwen ervaren er meestal meer gevolgen van, simpelweg omdat er andere verwachtingen aan hen gekoppeld worden.

Het afnemen van de interviews zelf was bijzonder interessant en waardevol. Het heeft mij ook enorm verrijkt om hiermee bezig te zijn en vanuit verschillende perspectieven naar te kijken. Ook is het erg belangrijk om de nuances te blijven benoemen. Niet bij iedereen kwam dezelfde strijd naar boven. Sommigen kunnen werk en gezin goed combineren, vaak dankzij een stevig sociaal netwerk of een flexibele omgeving. Anderen vertelden juist over gemiste kansen, of over schuldgevoelens.

Deze studie vult een duidelijk gat in de bestaande literatuur. Er wordt wel geschreven over genderongelijkheid in de creatieve sector, maar zelden met de focus op ouderschap in uitvoerende muziek in Vlaanderen. Door de persoonlijke verhalen centraal te stellen, zie je hoe algemene ongelijkheidsmechanismen in deze context een eigen betekenis krijgen. De bevindingen zijn relevant voor onderzoekers, maar ook voor de sector zelf. Als de muziekwereld écht inclusiever wil worden, zal er gekeken moeten worden naar hoe werk wordt georganiseerd, welke impliciete verwachtingen er leven, en hoe ouders - moeders én vaders - beter ondersteund kunnen worden.

Natuurlijk zijn er ook beperkingen. De steekproef is klein en specifiek: enkel uitvoerende muzikanten in Vlaanderen, en alleen ouders. Dat betekent dat de resultaten niet zomaar te veralgemenen zijn naar andere functies of regio's. Daarbij komt dat de deelnemers zichzelf hebben aangemeld of toegestemd, wat betekent dat mensen met sterke ervaringen misschien oververtegenwoordigd zijn.

De data zijn bovendien gebaseerd op zelfrapportage. Dat geeft rijke verhalen, maar het betekent ook dat herinneringen en interpretaties gekleurd kunnen zijn. Ten slotte ontbreken kwantitatieve gegevens

die zouden kunnen bevestigen in welke mate deze patronen breder spelen. Dit onderzoek is dus vooral verkennend, en bedoeld om ideeën en hypotheses te voeden voor vervolgonderzoek.

Het zichtbaar maken van die mechanismen die bijdragen aan genderongelijkheid is een eerste stap tot meer gelijkheid. Hopelijk biedt dit onderzoek niet alleen stof tot nadenken, maar ook een aanleiding tot verandering - in beleid, maar ook in de dagelijkse praktijk. Want uiteindelijk is een inclusieve muziekindustrie er eentje waarin ouderschap geen rem zet op talent en ambitie, wie je ook bent.

9. Referentielijst

- Allen, S. M., & Hawkins, A. J. (1999). Maternal Gatekeeping: Mothers' Beliefs and Behaviors That Inhibit Greater Father Involvement in Family Work. *Journal of Marriage and Family*, 61(1), 199–212. <https://doi.org/10.2307/353894>
- Bass, B. C. (2015). Preparing for Parenthood?: Gender, Aspirations, and the Reproduction of Labor Market Inequality. *Gender & Society*, 29(3), 362-385. <https://doi.org/10.1177/0891243214546936>
- Bauer, G. (2016). Gender roles, comparative advantages and the life course: The division of domestic labor in same-sex and different sex couples. *European Journal of Population*, 32, 99-128. <https://doi.org/10.1007/s10680-015-9363-z>
- Berkers, P., Smeulders, E., & Berghman, M. (2019). Music creators and gender inequality in the Dutch music sector. *Tijdschrift Voor Genderstudies*, 22(1), 27–44. <https://doi.org/10.5117/tvgn2019.1.003.berk>
- Bowles, H.R., Kotelchuck, M., Grau, M.G. (2022). Reducing Barriers to Engaged Fatherhood: Three Principles for Promoting Gender Equity in Parenting. In: Grau Grau, M., las Heras Maestro, M., Riley Bowles, H. (eds) *Engaged Fatherhood for Men, Families and Gender Equality*. Contributions to Management Science. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-75645-1_17
- Europese Commissie. (z.d.). *Gelijkheid van mannen en vrouwen*. Culture And Creativity. <https://culture.ec.europa.eu/nl/policies/selected-themes/gender-equality>
- Ferwerda, J., Willekens, M., Siongers, J., Willemyns, M. & Lievens, J. (2022). Loont Passie? Meting 2 (2021). Onderzoeksgroep CuDOS – Vakgroep Sociologie, Universiteit Gent. <https://www.vlaanderen.be/publicaties/loont-passie-meting-2-2021>

gender inequality. (2024, 5 december). European Institute For Gender Equality.

https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/terms/1329?language_content_entity=en

Götting, M. C. (2023, 26 september). Share of producers in the music industry by gender U.S.

2022 | Statista. Statista. Geraadpleegd op 21 maart 2024, van

<https://www.statista.com/statistics/801248/share-producer-music-industry-us-gender/>

Hopkins, E., & Berkers, P. (2019). Engineering A Place for Women: Gendered Experiences of

the Music Technology Classroom. *Towards Gender Equality in The Music Industry:*

Education, Practice And Strategies For Change, 45–58.

<https://doi.org/10.5040/9781501345531.ch-004>

Kahlert, H., Cirisano, T., & Oleksiyenko, S. (2024). Be the Change: Gender Equity in Music. In

Tunecore. Geraadpleegd op 27 maart 2024, van [https://www.tunecore.com/be-the-](https://www.tunecore.com/be-the-change)

[change](https://www.tunecore.com/be-the-change)

Lachance-Grzela, M., Bouchard, G. Why Do Women Do the Lion's Share of Housework? A

Decade of Research. *Sex Roles* 63, 767–780 (2010). [https://doi.org/10.1007/s11199-](https://doi.org/10.1007/s11199-010-9797-z)

[010-9797-z](https://doi.org/10.1007/s11199-010-9797-z)

Leonard, M. (2014). Putting gender in the mix: Employment, participation, and role

expectations in the music industries. In *The Routledge Companion to Media and*

Gender (1ste editie, pp. 127–136). Routledge.

<https://doi.org/10.4324/9780203066911-14>

Lutgendorff, E., Visser, X., & Heithuis, S. (2022). *Vrouwen in muziek: nog steeds te weinig in*

de top. WOMEN Inc. Geraadpleegd op 27 maart 2024, van

<https://www.womeninc.nl/actueel/vrouwen-in-muziek-nog-steeds-te-weinig-in-de-top#>

Maerevoet, E. (2019, 5 juli). Nog altijd weinig vrouwen op festivalpodia: “Mannen en vrouwen moeten tij samen doen keren”. *vrtnws.be*. Geraadpleegd op 5 maart 2024, van <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/06/18/vrouwen-op-festivalpodia/>

Mullens, F. (2015). *Vrouwen in het muziekmanagement. Een kwalitatief, exploratieve studie naar de oorzaken en mechanismen van de ondervertegenwoordiging van vrouwelijke muziekmanagers in Vlaanderen* [Masterproef, UGent].

<https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002212666>

Mullens, F., & Zanoni, P. (2019). ‘Mothering the artist’. *Tijdschrift Voor Genderstudies*, 22(1), 7–26. <https://doi.org/10.5117/tvgn2019.1.002.mull>

Paraciani, R. (2023). No Country for Women. Women Working in the Italian Music Industry. *Italian Sociological Review*, 13(2), 243–262. <https://doi.org/10.13136/isr.v13i3.674>

Ravitch, S. M., & Carl, N. M. (2015). *Qualitative research: Bridging the Conceptual, Theoretical, and Methodological*. SAGE Publications, Incorporated.

RoSa vzw. (2024, 8 februari). *Gender in muziek*. RoSa Vzw. Geraadpleegd op 4 maart 2024, van <https://rosavzw.be/nl/themas/sport-en-cultuur/cultuur/gender-in-muziek>

Siongers, J., Van Steen, A. & Lievens, J. (2016). Loont Passie? Een onderzoek naar de sociaaleconomische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen.

Onderzoeksgroep CuDOS - Vakgroep Sociologie, Universiteit Gent.

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/loont-passie-een-onderzoek-naar-de-sociaaleconomische-positie-van-professionele-kunstenaars-in-vlaanderen>

Swanborn, P. G. (1996). *Case-study's: wat, wanneer en hoe?* Boom: Lemma Uitgevers.

Vachet, J. (2024). "Utopia isn't for Everyone": Career Inequalities and Adaptations among Female Independent Musicians. *Biens Symboliques / Symbolic Goods*, 14.

<https://doi.org/10.4000/12bhi>

Vanhaverbeke, G. (2015). *Een verkennend onderzoek naar genderdispariteit in de muziekindustrie bij niet-performers in Nederlandstalig België* [Masterproef, UGent].

<https://lib.ugent.be/nl/catalog/rug01:002217571>

Willekens, M., Siongers, J., Pissens, L. & Lievens, J. (2018). Zo man, zo vrouw? Gender en de creatieve sector in Vlaanderen. Onderzoeksgroep CuDOS - Vakgroep Sociologie,

Universiteit Gent. <https://www.vlaanderen.be/publicaties/zo-man-zo-vrouw-gender-en-de-creatieve-sector-in-vlaanderen>

Willekens, M., Siongers, J., & Lievens, J. (2018). Waar ligt de grens?: Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector. Onderzoeksgroep CuDOS - Vakgroep sociologie - Universiteit Gent. [https://www.podiumkunsten.be/sites/default/files/2018-](https://www.podiumkunsten.be/sites/default/files/2018-08/Rapport%20Grensoverschrijdend%20gedrag%20in%20de%20cultuur%20en%20mediasector%20finaal%20.pdf)

[08/Rapport Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur en mediasector finaal .pdf](https://www.podiumkunsten.be/sites/default/files/2018-08/Rapport Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur en mediasector finaal .pdf)

Willrodt, A.-L. (2016). *Gender and Labour in the Music Industry : An exploration into why the music industry has a gender problem and what can be done to change it*

[Masterscriptie, University of Agder]. <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/handle/11250/2423576>

10. Bijlagen

Bijlage 1: Interviewleidraad

1. Inleiding

- a. Tim, 24 jaar, master sociologie. Onderzoek naar combinatie ouderschap en muziekcarrière.
- b. Informed consent overlopen + interview duiden (duurtijd 1u30 tot 2u00, anoniem, mag altijd afbreken, er komen ook persoonlijke vragen: u mag ook een bepaalde vraag niet beantwoorden)
- c. Is het oké als ik dit gesprek opneem?
- d. Kunt u uzelf kort voorstellen?
  - i. Leeftijd
  - ii. Werk
  - iii. Partner
  - iv. Kinderen

2. Muziekcarrière

- a. Hoe bent u in de muziek terechtgekomen?
- b. Kinderdroom, latere leeftijd?
- c. Kunt u mij meenemen doorheen de verdere stappen in uw muziekcarrière tot nu toe?
  - i. Inzicht krijgen in evoluties en processen
  - ii. Redenen/omstandigheden voor verandering
  - iii. Bent u tevreden over hoe alles gelopen is?
- d. Hoe ervaart u de algemene werkomstandigheden in de Vlaamse muziekindustrie?

Op vlak van:

  - Verloning
  - Work-life balance
  - Collegialiteit/werksfeer
  - Prestatiedruk/competitie
- e. Hoe ziet een typische werkdag er voor u uit?

3. Ouderschap

- a. Hoe ervaarde u het krijgen van uw (eerste) kind? Waren er veel twijfels of onzekerheden?
  - i. *Waarom waren die onzekerheden verbonden? (Financieel, sociaal, persoonlijk, relationeel...)*
- b. Vindt u het moeilijk om uw muziekcarrière met uw gezinsleven te combineren? Waarom wel/niet?
- c. Hoe ziet de rolverdeling eruit in uw gezin?

- i. *Wie zorgt er voor het kind/de kinderen als u er niet bent?*
  - ii. *Was dit in het verleden anders?*
  - iii. *Wat zijn de moeilijkste momenten om de zorgtaken rond te krijgen in uw gezin?*
- d. Hoe heeft het ouderschap uw carrière beïnvloed?
  - i. In positieve zin
  - ii. In negatieve zin
- e. Denkt u dat vaders en moeders anders behandeld worden in uw sector? Of dat er andere verwachtingen spelen?
  - i. Waarom?
  - ii. Kan u daar een voorbeeld van geven?

4. Stellingen

Vervolgens ga ik enkele stellingen voorlezen. Deze stellingen dienen om inzicht te krijgen in bepaalde tendensen in de muziekindustrie. Daarna zal ik een vraag stellen en kunnen we het hier kort over hebben.

- a. Sophie is een gitarist in een populaire band. Ze heeft een tweejarige dochter en een partner die voltijds werkt. Haar band plant een Europese tour van vier weken. Sophie wil haar dochter meenemen en een oppas inhuren om te helpen. Haar bandleden vrezen echter dat dit logistiek te veel gedoe wordt en hun focus zal beïnvloeden.
  - i. Wat vindt u van Sophies keuze? Hoe zou u dit aanpakken? Hoe speelt gender hier een rol?
- b. Een festival biedt kinderopvang aan voor artiesten die optreden, maar slechts een paar muzikanten maken hier gebruik van. Sommige artiesten vinden dat het geen prioriteit is voor een festival en vrezen dat het budget elders nodig is.
  - i. Vindt u dit een noodzaak op festivals? Kan het budget beter ergens anders gebruikt worden?
- c. Tijdens het maken van nieuwe muziek is het vaak moeilijk te voorspellen wanneer de flow er echt in komt en zijn de werkuren hierdoor onregelmatig. Willem moet echt altijd stipt om 16u00 door om de kinderen op te halen. De andere bandleden vinden dit soms lastig.
  - i. Hoe zou u als bandlid hiermee omgaan?

5. Einde

- a. Ziet u al voorbeelden of praktijken in uw omgeving die een positief verschil maken? Of ziet u mogelijke kansen en stappen tot verbetering?
- b. Is er nog iets dat u wilt toevoegen? Een thema dat nog niet aan bod is gekomen?
- c. Heel hard bedankt!

Bijlage 2: Informed consent

(zie volgende bladzijde)

Geïnformeerde toestemming masterproefonderzoek

Titel van de masterproef:

Genderongelijkheid en Ouderschap in de Vlaamse Muziekindustrie: Een Onderzoek naar de Ervaringen van Mannen en Vrouwen

Naam + contactgegevens promotor, begeleider en student-onderzoeker:

Tim De Mey

0492825561

tim.demey@student.kuleuven.be

Prof. Delphine Hesters

delphine.hesters@kuleuven.be

Doel en methodologie van het masterproefonderzoek: verkennend, kwalitatief onderzoek in het kader van een masterstudie Sociologie, aan de hand van diepte-interviews.

Periode/duur van het onderzoek: 2024-2025

- Ik heb voldoende informatie gekregen omtrent het doel van het onderzoek.
- Ik begrijp wat van mij verwacht wordt tijdens dit onderzoek.
- Ik begrijp dat ik zal deelnemen aan een onderzoek naar genderongelijkheid en ouderschap in de muziekindustrie door middel van een interview.
- Ik geef toestemming om een audio(visuele) opname te maken van de interview.
- Ik weet dat er risico's of ongemakken kunnen verbonden zijn aan mijn deelname.
- Ik begrijp dat mijn deelname aan deze studie vrijwillig is. Ik heb het recht om mijn deelname op elk moment stop te zetten. Daarvoor hoef ik geen reden te geven en ik weet dat daaruit geen nadeel voor mij kan ontstaan.

Voor de verdere verwerking van de verzamelde gegevens geldt het algemeen belang als rechtsgrond volgens de AVG/GDPR. Stopzetting van deelname aan de studie houdt dus in dat de eerder verzamelde gegevens nog verder rechtsgeldig kunnen worden betrokken in de studie en niet moeten worden verwijderd door KU Leuven.

- De resultaten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden voor wetenschappelijke doeleinden en mogen gepubliceerd worden. Mijn naam wordt daarbij niet gepubliceerd, anonimiteit en de vertrouwelijkheid van de gegevens is in elk stadium van het onderzoek gewaarborgd. De volledige dataset kan onder de beschreven geanonimiseerde wijze ter beschikking worden gesteld aan de wetenschappelijke gemeenschap.
- Ik weet dat er geen vergoeding voorzien is voor deelname aan het onderzoek.
- Ik wil graag op de hoogte gehouden worden van de resultaten van dit onderzoek. De student-onderzoeker mag mij hiervoor contacteren op het volgende e-mailadres:
- Voor vragen evenals voor de uitoefening van mijn rechten (inzage gegevens, correctie ervan,...) weet ik dat ik na mijn deelname terecht kan bij:
  - Tim De Mey (zie hoger voor contactgegevens)
  - Delphine Hesters (zie hoger voor contactgegevens)
- Voor eventuele klachten of andere bezorgdheden omtrent ethische aspecten van deze studie kan ik contact opnemen met de Sociaal-Maatschappelijke Ethische Commissie van KU Leuven:
smec@kuleuven.be

Ik heb bovenstaande informatie gelezen en begrepen en heb antwoord gekregen op al mijn vragen betreffende deze studie. Ik stem toe om deel te nemen.

Datum:

Naam en handtekening respondent/proefpersoon

Naam en handtekening student-onderzoeker